

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 22.

V Ljubljani, dne 28. maja 1908.

Leto XXI.

Domači izseljenci.

Izmed evropskih držav maršira Avstrija glede na število izseljencev v druge države, zlasti v Ameriko, zelo spredaj; v Avstriji smo pa Slovenci in Hrvatje razmerno na prvem mestu. Za te izseljence se pravzaprav še ni mnogo storilo, pa vsaj govori se o njih. Vlada pripravlja zakon v njihovo varstvo. Rafaelova družba ima svoje zastopnike v velikih pristaniščih, kjer daje telesno in dušno pomoč; s svojim vplivom skrbi tudi med vožnjo zanje in jim pomaga, ko se izkrcajo. Vse prav in dobro! Tudi to nas veseli, da v Ameriki v verskem oziru naši duhovniki prav lepo izvršujejo svojo težko nalogo. Seveda manjka še na vseh straneh ožjega stika, zlasti v gospodarskem in kulturnem oziru z domovino. Edino v zvezi s cerkvijo se da izpopolniti. Toda o tem nimam namena pisati. Pred očmi imam take naše izseljence, ki se selijo iz rodni kmečkih vasic v avstrijska mesta in obrtna središča. Teh je še mnogo več, nego takih, ki se selijo črez ocean. Izseljevanje v tem oziru se ne da ustaviti, nezakaj ga bo vedno, tudi če se posreči kmečki stan dvigniti na višjo stopinjo in ohraniti mu potrebnih delavcev in poslov. Prebitek mora od kmetov ven. Mesta in obrtni kraji ne morejo živeti brez kmečkega naraščaja. Zdravje je po velikih mestih, po rudnikih in premogokopih v vedni nevarnosti. Tam ni starih, stoletja stalnih rodbin. Večinoma se v štirih petih rodovih izčrpa življenjska moč; rod za rodom izhira. Hitreje nego pa umirajo meščanski in delavski rodovi, pa narašča povodenj novih naseljencev iz svezih kmečkih tal. Zemlja, ki daje mestom kruha, jim rodi tudi ljudi.

Med narodi, ki v tem oziru dajemo mestom in obrtnim krajem največ novih moči, smo mi Slovenci in Hrvatje poleg

Čehov brez dvojbe prvi. S svojo srčno krvjo, svojimi sinovi in hčerami oplajamo Trst in Reko, Ljubljano, Maribor, Celovec, Gradec, Zagreb, Zagorje in Trbovlje, Leoben in Donavice, Dunaj in še mnogo drugih velikih mravljišč obrtnega življenja. Kaj imamo od tega? Doma v gospodarskem oziru toži kmetič, da mu manjka delavcev; tožijo pa tudi majke in očetje o izgubljenih sinovih in hčerah. Koliko propade naših cvetnih mladeničev in deklic v nenravnosti in brezverstvu! In narodna škoda! V tujih mestih, kjer gospoduje tuja, tiranska roka, se kmalu zamori ljubezen do doma, ugasnejo domoljubni spomini; v drugem rodu navadno že tudi zamrje materni jezik. Po krvi so vsa mesta na našem jugu v ogromni večini slovenska in hrvaška; po duhu so nam nasprotna. Brez vidnega nasilstva se še vedno po turškem vzorcu vzgajajo janičarji iz naših vrst.

Statistike o tem notranjem naseljevanju ni nič. Ko bi jo imeli, bi se ustrašili groznih števil, ki bi nam govorile o naših grobovih. Na vsak način moramo zahtevati od državne oblasti, da preskrbi takvo statistiko. Toda tudi brez nje čutimo, da tako ne sme več dalje iti, in da je treba odločnih dejanj v obrambo naših izseljencev. V prvi vrsti se gre za versko življenje; v tem oziru čaka avstrijskih škofov težka naloga. Za zgled omenjam, da vkljub ponovnim prošnjam na pristojnih mestih še danes ni mogoče preskrbeti tisočem Slovencev v Gradcu slovenske pridige. Tega ne moremo rešiti z lastnimi močmi.

Kar pa moremo, je to-le: S pametno organizacijo lahko poskrbimo, da bodo naši ljudje, ko se kam selijo, vedeli, kam naj se obrnejo v posameznih krajih, da najdejo somišljenikov v raznih društvih. Ko bi večina naših mladeničev in mladenk, ki se selijo v Trst, Pulj, Reko itd. vedela: »tu je naše krščansko društvo,

kjer dobim tovarišev in pri njih sveta in pomoči«, bi bilo pač drugače, nego je sedaj. Večina si služi kruha z delom svojih rok; delavci in delavke so naši ljudje domala vsi, ki se selijo z doma. Čaka jih že pripravljena socialno-demokratska organizacija. V društvenem življenju popolnoma neuki padejo vanjo nevede, kam so zašli. Ali res ne more biti drugače, nego da naši Slovenci in Hrvatje polnijo socialno-demokratske vrste in se o tem vzgajajo za boj proti stvarim, ki so svete njihovim staršem in rojakom?

Organizacijo si mislim sila priprosto: Loti naj se je kaka taka splošna organizacija, ki se more povsod razviti. Za Slovence bi mogla to zvršiti krščansko-socialna zveza; za Hrvate, kjer ni še izobraževalnih društev, je pa mogoča sedaj samo Rafaelova družba. Slovenci imamo krščansko-socialne zveze, ki so v njih združena vsa nepolitiška društva naših načel, v Ljubljani, Mariboru, Gorici in Celovcu. Te zveze in Rafaelova družba, ki ima svojo ustanovljeno podružnico v Ljubljani, naj bi se dogovorile o ti stvari. Pravzaprav se je ta dogovor že pričel in upati je, da se kmalu izpelje. Moj namen je le, bratski hrvaški narod pridobiti za skupno delo. Kjer ni društev, bi morali pred vsem duhovniki vzeti to reč v roke. Natisniti bi se morali dati priporočilni listki Zvez in Rafaelove družbe glaseči se na ime. V njih bi morala biti natisnjena naša društva z namenom in natančnim naslovom po mestih, ki pogoltnejo naše izseljence. Kjer še ni naših društev, bi se morala seveda ustanoviti. Tako bi deklica, ki gre služiti za pestunjo, ali hišino, ali kuharico, ali karkoli, brž vedela, kje naj se oglasi za Marijino družbo, kje naj išče zavetišča, če ne najde brž dela; naši mladeniči bi zvedeli za izobraževalna, delavska, obrtna, rokodelska, konsumna društva, kamor naj se obrnejo. Z društvi, ki bi jih priporočali,

je potreben natančen dogovor, kako bodo sprejeli izseljence došle s priporočilnimi listki. Od časa do časa bi morali poročati Zvezam ali Rafaelovi družbi, sploh organizaciji, katera jih je priporočila, imena vseh, kateri so sprejeti v društva; in od tod bi se to naznanilo društvom, oziroma zaupnikom (duhovnikom), ki so vročili priporočilne listke. Tako bi ostali lepo zvezani in naši po duhu in srcu.

Seveda je neobhodno potrebno, da se ljudje po posameznih krajih o pomenu takih priporočilnih listkov podučijo; poskrbeti se mora, da ne bo nikogar, ki bi ne vedel zanje. Po moji sodbi je ta stvar tako važna, da bi se lahko s prižnice leto za letom pojasnjevala, saj je nujno zvezana z dušnopastirskim delovanjem. Najlože je pa tako pojasnjevanje po društvih. Dokler ne pridemo do tega, da bo vsaka duhovnija imela svoje izobraževalno društvo, ne bomo imeli trajnih in odločivih uspehov. Ne prezirimo, da se velik del kulturnega in gospodarskega življenja po mestih razvija v društvih. Naši ljudje, ki na to niso nič pripravljeni, so vsled tega sami po sebi inferior element, ko pridejo v mesta in zato tudi mnogo manj sposobni, da bi se branili pogubnim, tujim vplivom. Vsled svoje zaostalosti igrajo samo pasivno vlogo: gredo, kamor jih drugi ženejo; govore, kar jim drugi polagajo v usta, delajo, kakor jih drugi vodijo. Izobraževalna društva bi imela v takih krajih, kjer ni šol, tudi ta pomen, da bi se že odraslejši fantje in dekleta učili čitati, pisati in sploh elementarnih stvari. Zamujenega je že veliko, izgubljenega že mnogo. A bodočnost je v naših rokah. Mesta in obrtna središča bodo še vedno potrebovala naših ljudi: poskrbimo, kar moremo, vsaj za naprej, da jih ohranimo Bogu in domu.¹⁾

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Naši poslanci za ljudstvo.

Dr. Krek je vložil nujni predlog, ki v njem pozivlje vladu, naj takoj preišče škodo in podeli državno podporo posestnikom iz Dolskega, Kleč in Sv. Križa, kateri so po gozdnem požaru težko prizadeti. — Predlog opisuje nastopno dejstvo: Dne 14. t. m. je namreč začelo goreti v gozdu »Ravne«. Ob veliki suši in hudem vetru se je ogenj s silno hitrostjo razširil in uničil les ter steljo. Vsako gašenje, da bi ogenj zadušili, je bilo nemogoče. Gorelo je tri dni. Tretji dan je bilo mogoče ogenj presekati in omejiti. Zgorelo je približno 50 oralov zemljišča. 20. t. m. se je vršila cenitev po županstvu in zapriseženih cenilcih. Škoda je cenjena na 13.000 kron. To je silen udarec prizadetim posetnikom. Pogorel je borov in smrekov les v najlepši rasti. Povprečno je star les 20 do 30 let.

¹⁾ Kdor želi v tem oziru kakega pojasnila, naj se obrne na dr. Vlad. Pegana, odvetniškega koncipienta, predsednika Rafaelove podružnice v Ljubljani.

Uničena je stelja za dobo 10 let. Ljudstvo je v silni zadregi za steljo in v prihodnje za les. Gozdi se sami zarastli ne bodo, ker je seme uničeno.

Poslanec dr. Hočevnar je vložil nujni predlog za podporo pogorelcem iz vasi Tihoboj in Brinje-Leskovec v novomeškem okraju.

Dr. Korošec je najodločneje pozivljaval vladu, naj ne podpira vinoreje le na Nižje-Avstrijskem, ampak tudi v južnih deželah. Govornik našteva razne želje in zahteve vinogradnikov, posebno, da se odpišejo stara brezobrestna posojila. Vlada pa mora tudi poskrbeti, da Ogrji sklenejo strog zakon proti ponarejanju vin. Sploh mora vlada nastaviti več strokovnih učiteljev ter izdatneje podpirati vzorno kletarstvo in vinorejsko združništvo.

V isti zadevi je govoril tudi dr. Hočevnar. Ta zahteva za Kranjsko sledeče:

1. Da ostanejo vse dosedanje državne trtnice.
2. Da se v okrajih Trebnje, Žužemberk, Mokronog in Radeče ustanove mali vzorni vinogradi.
3. Država naj podpira razne društvene trtnice, kakor n. pr. v Št. Janžu, Št. Rupertu in Trebnjem.
4. Na Trški gori pri Rudolfovem naj se ustanovi poizkusen vinograd.
5. Enak vinograd je potreben na Belokranjskem, morda v Semiču.
6. Vlada naj podpira vinorejske zadruge.

Podpore družinam rezervistov.

Glavna govornika za nujnost predloga za podpore družinam rezervistov ob času orožnih vaj sta bila Čeha Lisy in Filipinsky. Nujnost predloga je obveljala soglasno — kar se redkokdaj zgodi. Zato se tudi ni prav nič bati, da bi predlog sam propadel.

O otročjem delu.

Zadnji čas je že, da se to vprašanje enkrat reši. Koliko gorja je prišlo nad delavske sloje, ker v otroškem vprašanju ni bilo skoro nikakih določil, ki bi varovala otroka. Socialnopolitični odsek je izdelal o tem sedaj zakonski načrt. Na podlagi tega načrta se otroci pred 14. letom ne smejo vporabljati pri delu, razven, kolikor dovoljuje postava. Vsa dela, ki prinašajo zaslužek, spadajo med taka dela, pri katerih se otroci ne smejo vporabljati, **osebito pa ne pri obrtnih, kmečkih ali pa pri delih domače industrije.** Ravno tako jim je nedovoljena tudi poselska služba, pošiljanje selov, raznašanje časnikov in blaga. Prepovedano pa ni le slučajno delo. — Otroci smejo delati le toliko, da delo ne škoduje zdravju, telesnemu in duševnemu razvoju in da jih ne ovira v šolskih dolžnostih. — Uporaba otrok do 12. leta ni dovoljena, po 12. letu za lažja poljska dela. do 10. leta pa ne smejo vporabljati otrok niti pri kmečkih delih. Ob šolskih dneh ne smejo delati otroci nad tri ure in ne pred dopoldanskim podukom. Opoldne morajo imeti otroci dveurni odmor. Popoldne smejo delati šele pol ure po končanem pouku. — Ostrejša določila so pa glede na uporabo tujih otrok, če ne spadajo k rodbini.

Postavo nadzorujejo politične oblasti (torej bo to stvar žandarmov), ki jih morajo podpirati občinske in šolske oblasti ter obrtni nadzorniki. Prestopke kaznujejo politične oblasti tudi z zaporom.

To je nameravana postava. Morda se bodo ta določila komu zdela prehuda, češ, sedaj še lastnih otrok ne bom mogel rabiti, da bi mi pomagali pobirati krompir po njivi — toda če vidimo, kako strašno se po nekaterih krajih otroci izrabljajo v njih telesno in duševno škodo, in to žalibog premnogokrat od lastnih starišev, — potem moramo z veseljem pozdraviti ta načrt. Četudi nežni otrok malo manj krompirja pobere — pa bo zdravih lic in od šole bo imel več koristi, kakor jo ima sedaj. Še mnogo večjega pomena je ta določba seveda za obrtniške in tovarniške otroke.

Povišanje plač častnikom.

V četrtek je zboroval skupni ministrski svet, kjer se je doseglo sporazumljive glede zvišanja plač častnikom. To vprašanje se že preresetava mesece in mesece, pa se doslej niso mogli zediniti z Ogrji. Častnikom zvišajo plače z nazajšnjo veljavo počenši z julijem. Pa tudi moštvu se izboljša hrana. To vest bodo gotovo tudi naši »krompirjevci« z veseljem pozdravili. Samo toliko ne moremo garantirati, da bi mesto krompirja dobivali pečenko.

DUNAJSKA ŠOLSKA MLADINA CESARJU.

V četrtek pretečenega tedna se je dunajska šolska mladina — velikanska armada 87.000 dečkov in deklic — v slavnostnem sprevedu ob najlepšem vremenu v Schönbrunn poklonila cesarju. Po slavnostnih igrah so otroci peli cesarsko pesem. Cesar je bil vidno ganjen, stopil je med otroke ter ž njimi govoril. Župana dr. Luegerja je pooblastil, naj priobči njegovo zahvalo. — Pri taki velikanski množici se ne smemo čuditi, da je pri slavnostnem sprevedu obbolelo okoli 300 učencev in učenk. Vendar hudega ni nikomur.

SVOBODOMISELNO AVSTRIJSKO DIJAŠTVO IN PROTIVERSKA GONJA.

Zopet moramo pisati novo poglavje o takozvanem svobodnemislennem dijaštvu avstrijskih vseučilišč. Na vsak način hočejo uvesti boj s poštenim krščanskim ljudstvom, iz katerega so izšli, katerega so pa sedaj zatajili. Ako človek pogleda na takega svobodnemiselnega študenta, misli bi, da ga ni nikdar pestovala katoliška mati. In vendar je tako. Koliko tisočev in tisočev mater bi točilo solze, ko bi vedelo, kaj delajo njih sinovi, njih »up in nada« po Dunaju, Gradcu in drugih avstrijskih vseučiliščih. Pa ne zamerimo toliko dijaštvu samemu, ker če se giblje mlad, za vse sprejemljiv človek med samimi brezverskimi krogi, če posluša mlad dijak dan za dnem predavanja, ki so vsa prepojena s protiverskim duhom — je že posebne moralne moči, neomahljivosti in značaja treba, da tak dijak ohrani vero svoje matere, svetinje svojih očetov. V prvi vrsti

je kriv sistem, liberalna vlada, ki je na papirju zelo nepristranska, dejansko pa podpira kaj rada vse, kar je protikrščansko; liberalno naučno ministrstvo, ki si je nekako zapriseglo, da spravi kar največ judovskih profesorjev na vseučiliške stolice, da ja poštenim katoliškim dijakom, ko pridejo na vseučilišče, izbljuje, če ne takoj, pa polagoma ono katoliško versko prepričanje, ki so ga še prinesli s seboj. Zato tem večja čast onim dijakom, ki se v teh težkih razmerah ne sramujejo javno pripoznati, da so katoliki, to proti komurkolisibodi. Pa pogledjmo zadnje dogodke!

Slovenci in Nemci, Hrvatje in Nemci, Italijani in Nemci — vsi ti se gledajo že od nekdaj na avstrijskih vseučiliščih kakor pes in mačka. Dasi je v avstrijski drž. postavi zajamčena enakopravnost Slovanov z Nemci na vseučiliščih, Nemci vendar nikdar niso smatrali slovanskih dijakov za kolege, tovariše, ampak le za goste. Slovani se kot taki še pokazati niso smeli, sicer so bili takoj od Nemcev tepeni. Zato je razumljivo, da jih Slovani posebno niso čislali. In sedaj čujte! Prišla je srečna, nikdar pričakovana ura, ko so se v bratskem objemu znašli Slovani (Slovenci in Hrvatje), Italijani in Nemci. Kako to? Ali so mari Nemci postali tako popustljivi, da so priznali Slované in Lahe kot sebi enakopraven element, ali so mari Nemci iz same ljubezni do Slovanov vrgli proč pasje biče, s katerimi so jih doslej božali po vseučiliščih, ulicah in kavarnah? Bilo je drugače. Slovani so sami izjavili, da se z Nemci vjemajo, da so istih misli ž njimi. In v čem so se zedinili? **V boju zoper vero in cerkev!** Prej najhujši sovražniki, sedaj najboljši prijatelji. Nemci so rekli: Mi hočemo, da profesor Wahrmond, ki je najnesramnejše blatil v svojih govorih katoliško vero, še ostane na inomoškem vseučilišču in še predava cerkveno pravo v istem poganskem duhu kot doslej. Slovenski, hrvaški in italijanski dijaki so rekli: Mi tudi. In pes in mačka sta se spoprijateljila in ležita v objemu, da skupno napadeta ovco — katoliške dijake. Tu je zopet in zopet dokaz stare resnice: naj si hosta še taka sovražnika, ko se gre za boj proti veri — v istem hipu je pozabljen vsak prepir.

V sredo je 1500 svobodomiselnih dijakov iztisnilo iz dunajske vseučiliške dvorane 100 katoliških tovarišev. Posebno glasni so bili Judje in slovenski liberalni dijaki.

19. t. m. so v Inomostu svobodomiselnih dijaki zasedli vseučilišče. Nato je prikorakalo 150 katoliških dijakov (katerih je tam več kakor svobodomiselnih), na kar so jo svobodomiselnici odkurili. Vendar je pozneje na cesti prišlo do pretepa. Policija je posegla vmes in ranila 13 dijakov. Vseučilišče so začasno zaprli.

Podobna poročila prihajajo iz vseh avstrijskih vseučilišč. Katoliški dijak skoro ni varen življenja. Bog obvaruj, da bi en posameznik, recimo z znaki kakega katoliškega društva, prišel tej tolpi pod roke. Tako daleč smo prišli, da se boj med katoliškimi in protikatoliškimi dijaki ne bi je samo z jezikom in peresom, ampak

prav po naravno s pestjo, palicami in sabljami.

Kaj pravi na to vlada, kaj pravijo gospodarji in profesorji vseučilišč? Vlada je liberalna in drži s svobodomiselnimi dijaki, rektorji in profesorji po vseučiliščih so po večini Judje in še celo ščuvaljo dijake v boj proti katolikom. Dunajski rektor jud Ebner zmerja katoliške štajerske kmete z bando, naučni minister Marchet sicer pravi, da se hoče zavzeti za enakopravnost katoliških dijakov, ministrski predsednik Beck istotako — a veruje jima nihče, ker ne storita ničesar, da bi take neznosne razmere odpravila. To so razmere v »katoliški Avstriji.« — Toda red bo nastal in mora kmalu nastati; za to so avstrijski katoliki, ki bodo tem svobodomiselnim golobradcem napeli druge strune. Krščanskosocialni klub je sklenil, da v slučaju, če vlada ne napravi takoj reda in ne povrne katoliškemu dijaštvu pravic, ki mu gredo, glasuje proti proračunu naučnega ministra. Takih sredstev si mora danes katolik v Avstriji posluževati nasproti vladi, da pride do svojih najenostavnejših pravic.

Mi pa se učimo: če se sovražniki cerkve združujejo, združimo se tudi mi! Edino sredstvo! Drugič: mi hočemo katoliških šol in katoliških učiteljev, kar bomo pa dosegli zopet le z organizacijo.

200 MILIJONOV ZA OBRAMBO ITALIJE.

Italijanski državnozborski odsek za narodno obrambo je izdelal načrt, v katerem zahteva od parlamenta 140 milijonov za obrambo severovzhodne meje, Alp in alpskih dolin, za zgradbo vojaških železnic (torej ob avstrijski meji!) 60 milijonov pa za obrambo obrežja in popravo pristanišč ob Jadranskem morju. — To so »prijateljske« razmere Italije z Avstrijo!

Izobrazbi.

Črtice iz zgodovine slovenskega slovstva.

Ilirizem.

Kaj razumemo pod to besedo?

Znano je, da se je v davnih časih imenoval oni del našega cesarstva, ki sedaj obsega Istro, Dalmacijo, Hrvaško in južno Kranjsko, Ilirija. Tu je bivalo svobodno ljudstvo, Iliri, še predno so prišli iz vzhodnih krajev Slovenci in Srbo-Hrvatje. Slovenci, ki so se tod naselili, pa niso dolgo uživali prostosti, ampak so kmalu prišli pod oblast tujih vladarjev, toda ime Ilirija je vedno ostalo v spominu. In tako je Napoleon, premagavši Avstrijce, imenoval to prijazno pokrajino, Ilirijo; Vodnik pa je naredil svojo pesem »Ilirija oživljena«, misleč, da je bilo ono svobodno ljudstvo, ki je bivalo v nekdanjih časih po teh krajih, slovenskega rodu. To je bilo leta 1810. Toda Ilirija je kmalu razpala, ko so premagali Napoleona, in Slovenci so bili zopet razkosani na tri dežele.

Toda misel o združitvi ni zaspala, ampak ob ugodnem trenutku je zopet priklila na dan. Če ni mogoče združenje vseh Jugoslovanov v eno deželo, naj se pa združijo vsaj duševno: dobijo naj vsi Jugoslovani skupen jezik, da se bodomed seboj razumevali; na tej podlagi se bode zbudila njihova zavest, da so sinovi velikega, ilirskega naroda, na tej podlagi se bo širila tudi skupna izobrazba. To je bila misel Ljudevita Gaja.

Rojen v Krapini na Hrvaškem, je že izza mladosti pridno študiral domačo zgodovino. Ko pride na vseučilišče v Gradec, ustanovil je takoj med ondornimi dijaki ilirski klub. Od tam pa gre v Pešto na Ogrsko, kjer je videl, kako se dviguje zavest madžarskega naroda, hkrati pa se seznani tudi z velikima Slovakoma, s Kolarjem in Šafaříkom.

Ona dva sta vzbudila misel o združitvi vseh Slovanov in povzročila, da se je jela narodna zavest Čehov mogočno dvigati. Gaj se je hitro nasrkal njihovih misli in takoj je jel krepko delovati za združevanje Hrvatov, ki so bili ločeni na tri dele: kajkavce, štokavce in čakavce. Ta načrt se mu je tudi posrečil. Vsi Hrvatje so sprejeli enotni književni jezik in novi češki črkopis. Gaj je jel v novem hrvaškem jeziku, kateremu je dal štokavsko narečje za podlago, izdajati »Hrvaške novice«, s slovstveno prilogo »Danica Hrvatska«. Ko se mu je pri Hrvatih posrečilo, je hotel še Slovence pritegniti in odslej je imenoval svoj časopis »Ilirske narodne novine«, s slovstveno prilogo »Danica ilirska«, 1836.

Mnogo Slovencev se je navdušeno oprijelo nove misli o jezikovni združitvi Slovencev in Hrvatov in tedaj se začelja ilirizem, to je stremenje po združenju slovenskega in hrvaškega jezika v novi jezik ilirski. Stanko Vraz, doma iz Spodnjega Štajerskega, je bil poglavitni nositelj te misli, od katere, kakor je menil, odvisi bodočnost slovenskega naroda. Pristašev je našel zlasti na Štajerskem, ki so bili blizu hrvaške meje in ki so tudi večinoma študirali nekaj časa v Zagrebu. Odločnega nasprotnika pa je našel v Prešernu, ki se norčuje, kakšen jezik se bo iz te čobodre naredil. Sploh opažamo, da so ljudje, ki so se oprijeli ilirizma, polni velikih misli, ki so čisto neizvršljive. — Kranjci pa se bolj držijo domače grude in ne sanjajo o preporodu drugih in o skupnem književnem delovanju, ampak se natihome lotijo izobraževanja svojega lastnega naroda, skromno sicer, ker ni bilo dosti moči, a kmalu postane Kranjska duševna voditeljica Slovencev. A v času od 1836 do 1843 je Štajerska na vrhuncu, kjer je cvel ilirizem.

Neposredno ni ilirizem mnogo koristil, ker njegovi pristaši niso imeli smisla za podrobno izobraževalno delo med ljudstvom, kar nam je bilo najbolj treba, ampak sami so hoteli od ljudstva dobiti podlage za svoje velike misli. Hoteli so se čutiti kot velik narod. Zato so preiskovali narodovo zgodovino, da bi spomnili svoj narod na njegovo slavno dobo. Preiskovali so njegovo duševno bogastvo, njegove pesmi, njegove navade, v katere je narod položil svojo dušo. Vse to so hoteli zbrati in zopet podati svojemu narodu. Najjasnejše predstavlja

nositelja ilirske misli Stanko Vraz, doma iz ljutomerskih goric.

Kot pesnik bi bil pravi naslednik Prešernov, toda za Slovence je bil izgubljen, kajti pisal je v ilirskem, pravzaprav hrvaškem jeziku. Velikih zaslug pa si je pridobil za nas kot nabiratelj narodnih pesmi. Tako si je pridobil zaslug za hrvaški in slovenski narod.

Pesnikoval je najprej slovenski. Toda l. 1833 pride v Gradec, kjer je bil ustanovil že Ljudevit Gaj »Ilirski klub« in tu se seznani s Trstenjakom in Miklošičem, ki sta tudi študirala na graškem vseučilišču. Vsi se navdušijo za ilirsko misel ter pridno dopisujejo z Gajem, ki je med tem deloval v Zagrebu. Tudi oni sodelujejo pri njegovem časopisu »Danica ilirska«. In l. 1837 si pri sestanku v Krapini svečano obljubijo, da hočejo delovati za prosep ilirske misli. Vraz odide l. 1838 tudi v Zagreb k Gaju in odslej je bil le ilirski pesnik.

Nas zanima le njegovo delovanje za Slovence, in to so bile narodne pesmi. Ne smemo si misliti, kot bi šele ilirizem vzbudil zanimanje in lubezen do narodne pesmi, ker to je bilo že poprej, ampak zdaj se je misel o vrednosti narodnega blaga le najmočnejše pojavila in obrodila najlepši sad, kajti Vrazova zbirka je bila do najnovejšega časa najboljša.

Spregovorimo nekoliko o slovenski narodni pesmi ob tej priliki.

(Dalje prihodnjič.)

Listek.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

I. DEL. Prva knjiga.

Peto poglavje.

V palači Berenike.

»Pri Bakhu!« je zaklical Marcij, sedeč na hrbtu svojega konja, »dobro se je izteklo. Pred četrtr ure bi počenega asa *) ne bil dal za najino življenje. Zapomnil si bom dobro tega dolgega poveljnika tempelske straže!« In v vročih besedah je pripovedoval Marcij dogodek, ki sta ga ravnokar doživela s stotnikom Lucijem.

Lucij se je ozrl nazaj na tempeljski hrib. Iz spodnjega mesta je bilo izpeljanih več stopnic do templja. Po stopnicah so valovi romarjev hiteli v svetišče, odeti v belo praznično obleko in pobožno psalme pevali. Raz tempelske strehe so zopet zabučali glasovi trompet, in ko so se razlegli po mestu, je iz preddvorov svetišča zadonela iz tisoč grl pesem, ki so jo spremljale harfe in cimbele. Duhovniki so peli, in ljudstvo jim je odpevalo. Lucij ni mogel razumeti besed, a čutil je, da morajo pomeniti nekaj svetega in veličastnega, kar mu je segalo globoko v dušo.

*) »As« se imenuje najmanjši rimski novc, vreden okrog pet vinarjev.

»Mi Rimljani,« je rekel pri sebi, »bi se od judov lahko mnogo naučili, kako je treba spodobno častiti bogove.«

Nato je zavil proti kraljevi palači, ki je stala na severovzhodni strani gore Sijon. Moral je prejezditi skoraj vse gore, in med potjo mu je Marcij razkazoval važnejša poslopja. Takoj na desni sta zadel na palačo kralja Agripe in Makabejcev, ki jih je uničil Herod. Zraven se je raztezal velik Ksistov trg. »Tukaj,« razklada Marcij, »imajo Judje svoje igre in ljudske shode. Kaj bodo te judovske igrače v primeri z bojnimi igrami v rimskem cirkusu! Tudi te palače so le ubožne koče, če bi jih postavili poleg zgradb našega božanskega cesarja Nerona. Vendar se nahaja v njih marsikak zaklad, ki bi bil dober, da bi ga zaplenili rimski konjeniki. Veliko zlata in srebra bi našli. Saj so ti Herodijanci tako bogati, da so nekoč našemu cesarju podarili 100 talentov. Ali ni sramota, da pustimo tem barbarom toliko bogastva?«

Zdaj sta jezdila skozi ozke, strme in nerodne ulice, med temnimi, nizkimi hišami, z ravnimi strehami. Le težavno se je mogla velika množica ljudi, ki se je gnetla po ulicah, ogibati jezdecema. Lucij in Marcij sta preslišala marsikako nejevoljno besedo. Komaj tuintam se je kakomreženo okno odpiralo na ulico, in namesto vrat je povsod le mala odprtina gledala v prosti svet. Lucij, ki je šele pred kratkim prišel v Antijohijo in ni poznal načina, po katerem vzhodni narodi zidajo hiše, je del, zaničljivo zmajaje z rameni: »Kako beraško je to gnezdo — glavno mesto bogatih Judov! Saj to niso hiše, ampak ječe!«

»Hiše so, gospod, in še prelepe za to razbojniško ljudstvo. Okna imajo obrnjena na zadnjo stran, dvorišče in vrt. V sobah je nakopičenega več bogastva, kakor bi mogli sklepati po teh zidovih, obrnjenih na ulico. Sicer pa, glej, tu stoji hiša, ki bi bila kras tudi našemu mestu. Prijetno in čedno, kaj ne? Ti lepi stebri so bili klešani v Aleksandriji in so stali ogromno denarja. Tu stanuje Berenika, sestra kralja Agripe, kraljica Cilicije. Ušla je svojemu možu, in sedaj stega svoje roke po novi, višji kroni. Ko bi le naš poslanik Gal imel več upanja, postati cesar, pa bi postala ona njegova krasna Galina,« se je zasmel Marcij.

Lucij se je že nekoč srečal z lepo, duhovito in častihlepno kneginjo in ji je bil celo z drugimi častniki vred predstavljen. Pozneje ni več mislil nanjo.

Zdaj pa se je spomnil Lucij lepe kraljice in je pogledal v okna njene čarobne palače. Ob oknu je zagledal gospo, ki je ravnokar razmaknila svilnato zaveso, da bi zrla za jezdec. Gotovo je slišala peket kopit, in spoznala, da rimski konjeniki jezdijo po ulici. »To je Berenika,« je del stotnik in pozdravil kneginjo po omiki in olik. Zdelo se mu je, da je odzdravila prijaznejše, kakor odzdravlja kraljica pri prostemu častniku. In hotel je jezditi dalje. Pa Marcij je zaklical za njim, da ga vabi Berenika k sebi. Lucij premišlja, bi se li odzval povabilu; a kmalu pride eden izmed čuvajev z uljudno prošnjo, naj stot-

nik, ako mu službeni čas dopušča, poseti in razveseli s svojim kratkim obiskom kraljico Cilicije. Lucij odna nato svojega belca bližnjemu vojaku in odide.

Stopil je v čarobno, v kraljevem sijaju in krasu bliščečo sobano. Niti v najplemenitejših rimskih palačah ni videl Lucij tolikega razkošja. Kakor zrcalo gladki tlak je bil pokrit s težkimi preprogami. Ob stenah so se razprostirale široke, s svilo prevlečene blazine, in raz bogati strop je visel triroglati svečnik iz čistega zlata. Kraljevska soba!

Predno se je Lucij načudil tej krasoti, se razmakne bogata zavesa pri vratih in Berenika stopi predenj. Ni se stotnik spomnil, da bi bil videl kdaj lepšo žensko. Zadovoljno se je nasmešnila kneginja, in čez češnjeve ustnice so ji zabliščali lepi zobje. Črni, valovitih las še ni spleta v kito, ampak jih je le zapela z zlato zaponko. Z dlanjo je vrgla še nekaj razmršenih las nazaj na vrat, prišla z desnico svoj morskozeleni hiton (obleka rimskih žen) in po šegi in navadi Rimljanov legla na blazino. Luciju je pomignila prijazno, naj sede na nizek, slonokoščeni stol.

Lucij pa se je poklonil in ni vzprejel ponudbe. »Veličastna kraljica!« je rekel, »dovoli, da stoje poslušam tvoje zapovedi. Ravnokar prihajam iz Antijohije in prinášam deželnemu oskrbniku neko poročilo.«

»Od poslanika Cestija Gala prihajaš, plemeniti stotnik? Saj sem si že mislila, da je kaj takega, ko sem te videla jezditi po ulici. Slišala sem govoriti, da pride poslanik Cestij Gal k praznikom semkaj v Jeruzalem.«

»Da, deželnemu oskrbniku moram no-

coj sporočiti njegov prihod.«

»Potem te nočem zadrževati predolgo. Zelo vesela sem, da pride plemeniti Gal. Upam, da bo on varoval moj ljubi judovski narod pred krivicami, ki mu jih prizadeva deželni oskrbnik. Tudi tvojega prihoda se veselim, lepi stotnik. Mislim, da sem te že videla nekoč. Ne? V Cezareji? Torej se nisem zmotila! Prosila bom poslanika Gala, da te pusti tu v Jeruzalemu, in potem te bom iskreno prosila, da me pogostokrat obiščeš. Brala bom s teboj najnovejše rimske pesmi, ki sem si jih naročila iz Rima. Prav ljubko mi doni tvoj glas, stotnik. Rada bi se še bolj natančno naučila latinskega jezika.«

Začetkom je Berenika govorila v čisti grščini, zadnji stavek pa je izrekla pravilno latinsko. Nato je obstala in obrnila temno oko vprašujoče na stotnika. Pričakovala je, da ji bo on odgovoril z navajenim dobrikanjem. Lucij pa se je hladno zahvalil za izkazano dobrohotnost in zupanje kraljice.

Mrzlo vedenje mladeničevo je še bolj vzpodbudilo samoljubno ženo. »Dobro,« je rekla z očarljivim smehljajem, »prosila bom Cestija Gala, da te pusti v Jeruzalemu. Zdaj te ne smem več zadrževati. Kako lepo doneče ti teče grški jezik! Tako lepo in čisto po grško še nisem slišala govoriti Rimljana.«

»Moja mati je Grkinja.«

»Toda tvoj oče je Rimljan?«

»Bil je rimski senator; jaz sem potomec starega viteškega rodu.«

»Združuje se v tebi rimska moč in grška omikanost. Toda, prišlo mi je na misel — nisi mi še povedal svojega imena, ali če si mi ga že kdaj povedal, sem ga pozabila. Za koga moram torej prositi pri poslaniku Cestiju Galu.«

»Lucij Flav je moje ime, kneginja.«

»Flav — Flavij? Kajne, sorodnik vojskovodje Vespaziana?« vpraša Berenika napeto poslušajoč.

»Ne, kneginja, tako slavnega imena nimam.«

»Še ne. Toda prav nič se ne bom čudila, ako si boš v par letih pripel okrog plavih las lavorjev venec zmage. Da bi le ne bila to zmaga nad mojimi rojaki, nad Judi!«

Po teh besedah je podala Berenika stotniku roko, bliščečo v dragih biserih, in ga odslovila z dobrohotnim pogledom. —

Zgrnila se je zavesa za Lucijem in kneginji so se izpremenile poteze na obrazu. »Flav? Zdi se mi, da je na podobi, ki mi jo je pokazala egipčanska čarovnica, stalo ime Flavij,« je rekla zamišljeno. »Mala razlika v imenu — é, to je morebiti pomota; postava, ki mi jo je kazala, in ki mi je ponujala cesarsko krono, je čisto njegova. Ravnoisti lepi plavi lasje, kakoršne tako redkokdaj najdeš med Rimljani! Oči se ne spominjam natančno. Prekratek je bil čas, da bi si mogla vse zapomniti. Rada bi, da bi bila tukaj stara čarovnica! Pa če bi jo tudi poklicala k sebi, bi ne prišla; kajti dobro vé, da ji v Jeruzalemu preti smrt na grmadi.«

Zašetal je kraljica parkrat tiho po mehkih preprogah, in čelo se ji je gubancilo. »Kako hladno je ta rimski mladenič občeval z menoj!« je rekla, »in vendar mislim, da bi slavljenja Berenika tudi poslaniku, ali cesarju ugajala. Vseeno, tudi tega Rimljana bom priklenila na svoj zmagovalni voz, če se mi bo zdelo vredno. Zdaj pa k Agripi! Izkoristiti treba prihod poslanika Cestija Gala, da poženemo iz dežele tega zopernega deželnega oskrbnika Flora in njegovo soprogo — ha!«

Tlesknila je z rokami in zaklicala sužnji, ki se je prikazala na pragu: »Hitro, Hloa naj mi naveže lase in Akta naj prinese obleko. Pa ne one nove, škrlatne z zlatimi čipkami, ampak eno izmed starejših, katerokoli. Grem samo h svojemu bratu Agripi. Za jutrajšnji dan pa se pripravi, da me boš oblačila po kraljevsko. Kajti povabila bom poslanika iz Sirije in druge visoke goste k obedu. Zdaj naroči, da mi pripravijo nosilnico!«

»O gospodarica, tako lahko te je obleči po kraljevsko! Saj si že v tej priprosti obleki kakor boginja,« se je dobrikala grkinja, ko je pripravljala obleko.

»Té-té-té, ti priliznjena mačica! Podvizaj se in poklič ti tovarišice. Mojih las se sme dotakniti le Hloa.«

Zdaj sta vstopili Hloa in Akta. Prva je hitro uredila svoji gospodarici lase in jih oškropila s par kapljami dišečega olja, druga pa je razgrnila tri različne obleke čez bližnjo blazino. »Kar prvo vzemi, tisto modro s srebrnim robom!« dé Berenika. »Hitro! Morala bi biti že pri kralju!«

Trajalo je precej dolgo, predno je sužnja Akta uredila vse gube na Berenikini obleki. Medtem sta dve deklici držali gospodarici veliko kovinsko zrcalo, v katerem se je odsvitala njena postava. Ko je bilo vse končano, je odšumela Berenika iz sobane in sedla v nosilnico.

Medtem je stotnik Lucij s svojo četo zamišljeno jezdil proti kraljevi palači. Nenadni vzprejem kraljice Berenike ga je bolj vznemiril kakor razveselil. Njena očarujoča lepota in njena dobrohotnost ga je razburila, čeprav se je kazal hladnega na zunaj. »Čisto drugačna je ona, kakor mlada Judinja Tamara. Podobna je boginji; ošabnost in strast žari iz njenih oči. Tamara pa je videti čista in nedolžna kakor otrok. Kajpak, Berenika je na slabem glasu med Judi. Različne reči se govore o njej po vojaškem taborišču. Toda, ali je slabejša, kakor naše najplemenitejše Rimljanke? Boljša je, kakor cesarica Poppeja Sabina, boljša —. Kje pa še najdeš med našimi rimskimi ženami katero, ki bi poznala čednost in čistost? Kaj, ko bi s pomočjo te bogate in mogočne kneginje mogel priti do časti in slave? —

»Tukaj smo!« prekine desetnik Marcij Lucija v njegovih razmišljanjih in mu pokaže kraljevo palačo, ki se je mogočno dvigala pred njunimi očmi. Bila je široka, dvonadstropna zgradba, obdana s čarobnimi drevedori na obe strani. V ozadju pa so stala različna stranska poslopja, med njimi tudi vojašnica Jeruzalemske posadke. Ko je straža spustila prišlece na dvorišče, je pritekla gruča vojakov iz vojašnice, da popeljejo konje v hlev. Za njimi je prišel tudi stotnik Metilij, da pozdravi došle tovariše.

»Glej ga, Lucij Flav!« je zaklical. »Bogovi so te gotovo za kazen pripeljali v ta dolgočasni Jeruzalem!«

»Prav veseli me, da zopet vidim enega svojih starih sošolcev. Prosim te, popelji me takoj h oskrbniku. Naznaniti mu moram prihod poslanika Cestija Gala.«

»Kaj?! Poslanik pride? Potem pa morajo naši vojaki svetlo nabrusiti orožje. Ali slišite, Kornelij, Raok, Paludan in kakor vam je vsem ime — odrgnite vsi ščite in oklepe in sulice, da se bo vse svetilo kakor solnce.« — »Tu pri nas so vojaki nekoliko zanemarjeni,« se obrne Metilij zopet k Luciju. »S poročilom se ti pa še prav nič ne mudi. Gesij Flor je imel sinoči pojedino pozno v noč in se še ni prespal. — Kaj, ali še nisi nič zajuterkoval? Brž za menoj v obednico! Boš že še dobil kak prigrizek in majolko ciprskega vina. Pri tem mi boš lahko razložil vse novice iz Rima, jaz pa ti bom nekoliko razkazal naš položaj v tem od bogov sovraženem gnezdu. V lepo past smo vjeli! Če se bodo trije milijoni Judov, ki zdaj bivajo v Jeruzalemu, vrpli — potem, prijatelj Lucij, smo ob svoje glave —«

(Dalje prihodnjič.)

Kn.šk. zavod sv. Stanislava.

Naznanilo o sprejemu v kn.-šk. zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1908/1909.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano se sprejemajo telesno zdravi in moralno nepokvarjeni mladeniči, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V šolskem letu 1908/1909 bo v zavodu pripravljavni tečaj za gimnazijo in prvi, drugi, tretji in četrti gimnazijski razred.

Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to velevali avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je v gimnazijskih razredih cela plača 400 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij 500 K. Plačuje se v mesečnih obrokih naprej. Nekaj izmed tistih, pri katerih je upanje, da se bodo posvetili duhovskemu poklicu, se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopuščajo gmotna sredstva zavoda. Vendar morejo dotičnito dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in svojem lepem vedenju kažejo vredne. — Učenci pripravljavnega tečaja plačajo vsi brez razlike 300 K na leto. — Šolnina se ne plačuje; le za sprejem v I. gimnazijski razred se plača pristojbina 10 K, pri vpisovanju v druge gimnazijske razrede pa 4 K za učila. Repetentje se ne sprejemajo.

Prošnjo za sprejem, naslovljeno na kn.-šk. ordinarijat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih staršev, oziroma njih namestnikov, izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kaki drugi poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v I. gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 15. do 25. junija. Zadnji dan, v četrtek, 25. junija, bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v pritličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne, in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v St. Vidu. Prošnji je priložiti: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljenih kozah; c) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosi, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

Mladeniči, o katerih se bode sodilo, da bi se mogli sprejeti v zavod za I. gimnazijski razred, se bodo pozvali k izpitu, ki se bo vršil v ponedeljek, 6. julija (začetek ob 8. uri zjutraj) v šolskih prostorih kn.-šk. zavoda v St. Vidu nad Ljubljano.

2. Učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili I. ali II. gimnazijski razred na kaki drugi gimnaziji, pa bi želeli v II., oziroma III. gimnazijski razred priti v zavod, naj oddajo svojo prošnjo, vsa gimnazijska spričevala in druge zgoraj naštetne listine do 15. julija.

3. Učenci pripravljavnega tečaja naj prilože razen krstnega lista in izpričevala o stavljenih kozah izpričevalo o dovršenem 4. ali vsaj 3. razredu štirirazredne ljudske šole; prošnje morajo oddati do dne 15. julija.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisane vodstva.

V St. Vidu nad Ljubljano, dne 24. maja 1908.

Vodstvo kn.-šk. zavoda sv. Stanislava.

Razgled po domovini.

Liberalni študentje in kmetje. Pretečeni teden je prišlo do hudih izgrediv med graškimi visokošolci in štajerski kmeti. Ti so bili prišli na vseučilišče, da bi branili katoliške diake pred napadi liberalnih študentov. Liberalci so napadli kmete in jih psovali z najgršimi priimki. Kajpada je pošel mir kmetom in prav pošteno so namahali mlečnogobe liberalčke, med katerimi so bili tudi slovenski liberalni visokošolci. Ti se sedaj silno jeze po »Narodu« nad poštenimi kmečkimi možmi, ki nočejo dopustiti, da bi njihove sinove pretepali nemški razgrajaci radi njihovega katoliškega prepričanja. Slovenski liberalni študentje psujejo kmete na ostuden način. Pravijo jim pijana tolpa. To psovko si bodo tudi naši kmetje dobro zapomnili in jo vrgli v obraz liberalnim študentom, ki baš zadnji čas lazijo po Gorenjskem ter ustanavljajo neko organizacijo. Zapodite te mladiče nazaj v Šolo, saj so sami najbolj potrebni izobrazbe. Kmečkega ljudstva ne bodo učili izobrazbe liberalni študentje, ki nazivajo po »Narodu« kmeta pijano tolpo.

Slovenski liberalci v Trstu ne morejo prenesti katoliškega gibanja med ljudstvom. V nedeljo, 17. t. m., so hoteli razbiti shod novega izobraževalnega društva v Škednju. Poslali so tja več razgrajčev, na čelu teh je bil poslanec Sancin. Lep poslanec to! Shod, na katerem je govoril g. Moškerc iz Ljubljane, se je vseeno izvršil in društvo ustanovilo. Gotovo bodo vrli možje iz Škednja v velikem številu vstopili v društvo, saj to bo najboljši odgovor na izzivanje liberalcev okoli hinavske »Edinosti«.

V Ajdovcu pri Žužemberku je padel otrok posestnika Böhnarja v vodnjak in je utonil. Imenovan mož je vreden pomilovanja vsled nesreče v družini.

V Krškem je bil pretekli teden vinski semenj. Na tem se je prodalo 643 hektolitrov vina.

Po Vrbskem jezeru vozi čoln z bencinmotorjem. Stane ta čoln nad 4000 kron.

Letina za seno v ljubljanskem okolišu kaže letos prav ugodno. Zlasti je trava na travnikih, kjer se je gnajilo z umetnim ali domačim gnojem, gosta in visoka. Tudi črva ni opaziti v njej. Košnja se prične pri nas okoli kresa, po Gorenjskem in Notranjskem teden pozneje. Z dežele prihajajo glede krme ugodna poročila.

Vodovod za mesto Kranj in okolico se prične kmalu delati. Deželni odbor je že oddal delo pretečeni teden. Stroški ne smejo presegati vsoto 620.000 kron. Mesto Kranj dobi vodo morda že to zimo.

Delavci ljubljanske leparne so začeli minoli teden štrajkati. Vzrok štrajka je bil ravnatelj, ki je odkazal nekemu staremu delavcu slabšo in težjo službo. Ker ga ni hotel postaviti v prejšnjo službo, so delavci z njim vred odšli iz tovarne. Tako je prav: vsi za enega, eden za vse. Štrajk je že končan.

Zopet požar. V vasi Štamperka pri Trebnjem je uničil požar v dobri uri dve hiši z gospodarskimi poslopji ter zahteval poleg tega še človeške žrtev. Ko je 16-letni delavec Anton Marinčič, doma iz Selc pri Doberniču, zagledal ogenj, se je tako prestrašil, da se je takoj onesvestil in ponoči nato — umrl. Smrt vsled samega strahu: čuden slučaj. — V župniji sv. Marko nižje Ptuj na Spodnjem Štajerskem je požar vpepelil osmim gospodarjem vse posestvo. Nevarno se je opekli en mož. Zgorela je ena krava in tri svinje.

S. L. S. na Goriškem se je začela pridno gibati. Vsako nedeljo se ustanovi kako iz-

obraževalno društvo ali posojilnica. Le tako naprej in kmalu bo stirt liberalizem tudi na Goriškem.

Gad. V krški bolnici se zdravilo tri dekleta, pičena od gada.

Vodovod za Senožeče. Zgradbo senožeškega vodovoda je oddal deželni odbor trdki Teudloff in Dittrich za ofertni znesek 55.386 K 23 vin, s popustom 2.915 K 6 vin.

V Gorici je začel izhajati dvakrat na mesec nov kmečki list z imenom: »Kmetov prijatelj«.

Kmečka zveza za komenski okraj se ustanovi dne 31. t. m.

Odlikovanje štajerskega duhovnika. Č. g. Anton Šijanec, župnik v St. Juriju v Slovenskih goricah, je imenovan za knežofskijskega duhovnega svetovavca.

Štajerski poslanec Pišek je izposloval pri južni železnici, da vozi od prvega tega meseca vlak, ki je odhajal doselej iz Maribora ob 1. uri 40 minut popoldne v Ptuj samo ob nedeljah, vsaki dan. To je velike važnosti za postaje Hoče in Račje, ki niso imele popoldne zveze, odkar se je odpravil mešani vlak. S tem je tudi ustrezno občini želji prebivalstva ob progi južno od Maribora.

Štajerski poslanci »Kmečke zveze« so vložili v državnem zboru nujni predlog za pogo-relce v Bukovcih pri Ptuj. Naprosili so jih ondotni kmetje. To pa ni prav uskoju dr. Ploju, zato se hujuje nad našimi poslanci. Mi ne moremo zato, ako ljudstvo ne zarpa Ploju, temu se obrača do naših poslancev. Kakor si je postal, tako bo ležal.

V Teharjih je umrl č. g. Martin Škerbec, duhovnik v pokouju.

Imenovan je za župnika v St. Jurju pri Celovcu g. Franc Lasser, kanonik iz Gospe-svete.

V Gorenjem Logatcu je pri občinskih volitvah v III. razredu zmagala S. L. S. Živeli volivci!

V Trstu so aretirali tatove, ki so bili udeleženi pri Jebačinovi tatvini v Ljubljani.

V mirnopedski tiri se razširja nevarna bolezen miliarija, ki je zahtevala pred leti veliko žrtev v Toplicah.

Poletni tečaj za vinogradništvo in sadjarstvo se bo vršil na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v času od 15. do 20. junja tega leta.

V Šmartnem pri Kranju se je vršil te dni sv. misijon. Sklenil se je na Vnebohod Gospodov.

Tečaj za pridelovanje krme na Grmu. V nedeljo, dne 31. maja t. l. priredi vodstvo kmetijske šole na Grmu tečaj za pridelovanje krme, katerega se lahko udeleži vsak kranjski kmetovalec. Program tega tečaja je naslednji: Dopoldne od 9. do 11. ure. Pridelovanje detelinih mešanic za dvoletno in večletno košnjo. Ogled detelinih mešanic na šolskih njivah in v poskuševališču. Popoldan od 2. do 4. ure. Naprava novih travnikov. Praktično razkazovanje najbolj važnih trav. Sestava travniških zmesi. Ogled šolskih travnikov, naravnih in umetnih (nasejanih) in travniških zmesi v poskuševališču. Ker je s tem tečajem dana najugodnejša prilika za ogled šolskih deteljišč in travnikov, kakor tudi za spoznavanje raznih detelj in trav in njih vrednosti za mešanice, vabimo naše gospodarje, da se mnogoštevilno udeležijo tega tečaja.

Gosp. Vasil Tantilov iz Sofije, nadzornik poljedelske banke, se je po naročilu bolgarske vlade mudil tri dni pri »Zadružni zvezi« v Ljubljani, da prouči zadružno organizacijo. Bolgarska vlada pošlje prihodnje leto tri urad-

nike v Ljubljano, da se pri »Zadružni zvezi« izučijo v zadružništvu. Izvrstna in vzorna organizacija slovenskega zadružništva je za vzgled vsej Jugoslaviji, na kar smemo upravičeno biti ponosni.

Nov telovadni odsek se je v nedeljo popoldne ustanovil v Mirnu. S. K. S. Z. je zastopal tov. Medvešček iz Gorice, ki je govoril jako lepo o pomenu telovadbe. — Govoril je tudi tov. Kukovica iz Podgore. Pristopilo je takoj nad 40 članov. Na zdar!

Grozna smrt — živa zgorela. V četrtek 21. t. m. okoli pol 7. ure zjutraj je čul hišnik Lenarčič v Janeza Trdinovi ulici štev. 8 nek krik in šel na to pogledat po hiši. Ko je pri kuhinji neke stranke v III. nadstropju zavohal neprijeten smrad in hotel iti v kuhinjo, je bila ta zaklenjena. Ko so kuhinjo odprli, se je nudil pretresljiv, grozen prizor. Tik vrat je ležalo opečeno truplo postrežnice Elizabete Lipovitzove, rojene leta 1848. v Trziču in pristojne v Ljubljano, na kateri je popolnoma zgorela obleka. Nesrečna žena je kuhala zjutraj, kakor je bilo posneti iz vseh znakov, na samovariju s špiritom kavo. Prilili je morala na goreč špirit še drugega iz pločevinaste posode, v kateri se je vnel še ostali špirit in posoda je eksplodirala. Goreč špirit je brizgnil po obleki nesrečnice, ki je v pravem pomenu besede zgorela. Zjutraj ob 5. uri je bila še pri šmarnični pobožnosti v stolnici. Naj počiva v miru!

Cene vina v Istri. Črno vino se dobiva po 20 K hektoliter v Pazinu, Taru, Novigradu, Buljah, po 24 do 28 K v Završju. Belo vino stane v Poreču 24 do 30 K, v Rovinju 40, v Roču 34, v Krku 48 K hektoliter.

Cene oljkega olja v Istri. V Cresu se dobi oljkega olja po 112 K hektoliter, v Krku po 130 K, v Novigradu po 140 K, v Buljah po 120 do 150 H.

Cesarjev jubilej se bo v Ljubljani praznoval z odkritjem cesarjevega spominka dne 4. oktobra pred sodniško palačo. K odkritju se bodo povabili slovenski župani s Kranjskega, Štajerskega, Koroškega in Primorskega. Za šolsko mladino mestnih šol se priredi slavnost v drugi polovici septembra. Napravilo se bo nekaj dobredelnih ustanov.

Pastorko po nesreči ustrelil. V Oplotnici na Štajerskem je obstrlel po nesreči posestnik Lesjak svojo sedemletno pastorko. Snažil je revolver, v katerem je pa še tičala krogla. Orožje se je naenkrat sprožilo in krogla je šla dekletu skozi roko v prsi. Lesjak se je sam naznanil sodišču, katero ga pa ni zaprlo, ker ni imel nobenega zlobnega namena. Dekle bo težko ozdravelo.

Kmetje, organizirajte se v »Kmečkih zvezah«. Na Štajerskem, Gorenjem in Nižjem Avstrijskem štejejo »Kmečke zveze« že nad sto tisoč kmetov združenih. In pri nas na Kranjskem? Na delo za »Kmečke zveze«! V družbi je moč.

Poročilo III. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani dne 26., 27. in 28. avgusta 1906. Govori, posveti in sklepi uredil g. dr. Evgen Lampe. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Ta knjiga je za prosveto in versko vzgojo slovenskega naroda velike važnosti, zato jo priporočamo ne le mnogoštevilnim udeležencem katoliškega shoda, temveč vsem dobrohotečim, za blagor in izobrazbo našega naroda vnetim Slovencem. Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in velja 2 K 80 vin., po pošti 30 vin. več.

Za društvene in druge pevske zборе priporočamo: II. zvezek mešanih in moških zborov, dva zborna sta novo uglasbena, ostali so

drugega natisa. Uglasbil Jakob Aljaž, župnik na Dovjem. Cena 60 vin. V Ljubljani, 1908. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — III. zvezek Aljaževe zbirke izide v kratkem in bo obsegal samo novo uglasbene skladbe, ki niso bile še nikjer natisnjene. Hvaležni smo »Katoliški Bukvarni«, da je pričela izdajati Aljaževe skladbe; kakor čujemo, bo obsegala cela zbirka 5 ali 6 zvezkov. Dosedaj izdana dva zvezka imata sledečo vsebino (povsod besede Simona Gregorčiča): I. zvezek za mešane zборе: Domovini, Nevesti, Ne zveni mi; za moške zборе: Naša zvezda, Ujetega ptička tožba, Soči. — II. zvezek za mešane zборе: Pri zibelki, Cerkvica, Ne tožim, Oj planine, Oj z Bogom ti planinski svet; za moške zборе: Šolskodomski mladini, Na Bregu.

Izginil. Dne 14. maja 1856. v Olavcu hiš. št. 14, občina Talčji vrh, političen okraj Črnomelj rojeni bebasti in gluhomani Janez Brula, je pred kakimi 7 leti izginil in od tistega časa ni nobenega sledu več o njem. — Janez Brula je srednje čokate postave, temnih las in mu manjka na eni nogi enega prsta. — Če je komu bivališče Janeza Brula znano, ali če kdo sploh kaj o njem ve, naj blagovolji to naznaniti c. kr. okrajnemu sodišču v Črnomlju.

Vsekorški mladeniški shod. Slavna društva! Koroški mladeniči! Slovenska krščansko-socialna »Zveza« za Koroško priredi v nedeljo, dne 31. majnika 1908, v Šmihelu nad Pliberkom izredni občni zbor in obenem vsekorški mladeniški shod. Spored: Ob 9. uri dopoldne: Maša s primerno pridigo. Ob 10. uri dopoldne: 1. Izredni občni zbor. 2. Mladeniški shod: a) Slov. kršč. soc. »Zveza« in njen pomen (g. Franc Terseglav iz Ljubljane). b) Pomen mladen. organizacije. — »Mladost«. — Telovadba (g. Ivan Podlesnik iz Ljubljane). — Odmor. — Ob 2. uri popoldne: c) »Mladeniška zveza« na Koroškem (odbornik koroške »Zveze«). d) Vzor kmečkega fanta (mladenič iz Podjune). e) Delavska mladina v naši mladeniški organizaciji (član celovškega delavskega društva). f) Slučajnosti.

Čebelarški shod v Št. Vidu nad Ljubljano bo v nedeljo, dne 31. maja, ob 3. uri popoldne v gostilni pri »Štefku«. Predaval bo o umnem čebelarstvu zastopnik osrednjega čebelarškega društva gosp. nadučitelj in mestni svetnik Anton Likozar.

Dolenjske novice.

Iz Zagorja ob Savi.

d Semen na sv. Pankraca dan je bil dobro obiskan. Nagajal je močan veter, kakoršnega še ni bilo v Zagorju. Veter je dvigal cele oblake prahu in napravil prodajalcem precej škode pri blagu.

d Domač tejater je napravilo v Zagorju prejšnjo nedeljo nekaj znanih razgrajčev. Prejšnjo noč so se nasrkali »korajže«, v nedeljo so pričeli na vse zgodaj svoje »kunšti« kričali so blizu cerkve, potem so se borili z bikovkami v rokah proti posameznim pametnim ljudem. V svojem junaštvu so napadli na potu proti Kotredežu tri fante — seveda vsakega posebej. Pozneje so enega menda tudi oklali. Konec junaštvu so napravili orožniki, ki so jih štiri uklenili in poslali v Litiijo, kamor po takih opravkih večkrat hodijo. — Nekaj vrišča in upitja je isti dan na večer napravilo tudi v Toplicah par Hrvatov ali kaj. Ti so se skušali, kdo zna boljše metati polena.

d Nesreča. V ponedeljek večer, dne 18. maja, je padel v potok Medija čevljar Gregor

Pungartnik in utonil. Prišel je iz gostilne, pa zabredel v vodo.

d Majniški izlet je napravila na Sv. Planino v sredo mladina iz topliške šole. Imeli so gori lepe urice, ki se jih bodo gotovo radi spominjali. — Prejšnji teden so pa prihiteli k nam otroci iz Sv. Gore.

Iz litijskega okraja.

d Novice iz Litiije. Gostilne, ki so naročene na »Slovenca« so: »Fortuna«, hotel Chicago in pri Kamničarju. — Zastopstvo »Vzajemne zavarovalnice« je prevzel g. R. Starovavnik. — Odstopil je kot načelnik požarne brambe gosp. H. Brilli vsled očitaj nekega zagrizenca, da je priredil praznovanje društvenega patrona sv. Florijana s sveto mašo. Gosp. Brilli je splošno priljubljen; požarna bramba se je pod njegovim vodstvom povzdignila, kakor že ni bila od časa prvega načelnika g. Lovro Tura, zato je tembolj obšodbe vredno neumestno vtikanje izvestnega človeka v stvari, za katere se ni nikdar brigal. — Novo cesto med Litiijo in Šmartnem že delajo. — Novih vžigalic v »Korist obmejnim Slovincem« in Litiiji še nihče ne prodaja, trgovci se izgovarjajo, da tudi nihče ne vpraša zanje. Zavednost, kje si? — Volitve v trški odbor so bile 26. maja. — Upamo, da nove vžigalice naroči domača tvrdka Oroslava Brica. Odjemalci se bodo dobili zanje tudi v bližnjem Šmartnem. — Obesil se je v gozdu blizu Litiije prošli ponedeljek kovač Ivan Kovač, star 55 let. Gotovo se mu je zmešalo, sicer bi se ne bil šel obesit, ker mu ni bilo nobene sile. Bil je pokopan cerkveno. Sedaj se odda ta kovačija v najem. — Poročil se je c. kr. finančni koncipist gosp. Ivan Golli z gospodično Fani Trtnik iz Ljubljane. — 22. in 23. je bil vojaški nabor. Veliko divjega upitja.

d Volavljje. Na Jančem so napravili nov velik zvon, ki je eden cent težji, kakor prežganjski. Bahali so se malo preveč, ker je zvonik premajhen in se z drugimi ne vjema; sedaj že 14 dni dopoldan in popoldan »ugliha-vajos«, pa jim ne gre; tudi v nadaljne kraje se sliši manj kakor poprej. Ker so nas Jančarji za zvon posekali, nameravamo Prežganjci posebno pa Volavljci napraviti še večjega, ki bo tehtal nad 70 starih centov. Če se skupaj vzamemo, kmalu ga imamo.

d Prež., nje. Vročina je za sedanji čas izvanredno huda; dne 22. maja je bilo na solncu 30 stopinj R. vročine; trava in poljske setve se bodo vse posušile, oziroma še ven ne prišle, ako nam Bog kmalu blagodejnega dežja ne dá. Krme bo že tako malo, ker jo črv je.

d Stanga. Naš prečastiti gospod župnik so šli v Lurd na božjo pot, zdravi so se povrnil in še bolj navdušeni za božjo čast, ker so videli čudeže, dodeljene na priprošnje lurske Matere božje. Dobili smo novega organista g. J. Cveka, ki je prišel iz Vipave; videti je izboren organist in dober učitelj; prejšnji, g. Pavel Krulc, je odšel na boljšo službo v Gorje.

Belokranjske novice.

d Na Suhoru se je od 25. aprila do 3. maja t. l. povodom petdesetletnice, odkar obstoji župnija, obhajal sv. misijon. Vodili so ga čč. gg. misijonarji Franc Kitak, Urban Nežmah in Gregor Flis iz družbe sv. Vincencija Pavlanskega. Udeležba je bila obilna ne le iz domače, temveč tudi iz sosednjih župnij. Obhajanih je bilo blizu 1200 vernikov. Ljudstvo so privabili posebno lepi in globoko premišljeni govori, ki so poslušavce do solz ganili. Nad vse veličastna pa je bila ob sklepu misijona slovesna pro-

cesija z Najsvetejšim, katero je vodil ob lepem vremenu mil. novomeški gospod prošt dr. Seb. Elbert z obilno asistenco. Tudi mladeniči Marijine družbe niso zaostali, svetili so z voščeniimi svečami ob strani Najsvetejšega. Tako lepe in tolike procesije še ni videla suhorska župnija. Sklepni govor je imel domači rojak, preč. g. kanonik Anton Zlogar iz Novega mesta, ki je v vznesenih besedah pojasnil poslušavcem zgodovino fare suhorske. Vsem gospodom kličemo: Dobri Bog plačaj obilni trud in sv. misijonu dai pa obilno sadu! — Povodom petdesetletnice je župna cerkev sv. Jožefa na Suhoru vsa prenovljena znotraj in zunaj. Oltarje je renoviral in tudi nekaj novih kipov napravil po primerni ceni g. Jernej Jerab ml., podobar iz Metlike. Delo hvali mladega mojstra! Zato bodi priporočen vsem čč. župnim uradom. — Dete zadušila v spanju je Barbara Petrovič iz suhorske župnije dne 5. maja. Mati vzela je poldrugi mesec staro dete ker je jokalo, k sebi v posteljo, ter za tem zaspala. V spanju se je najbrže obrnila na dete in ko se zjutraj zbudi, je bilo dete že zadušeno. — Strela je udarila dne 7. maja v hišo posestnice Barbare Govednik na Hrastu št. 7 v suhorski fari. Bilo je naenkrat vse v ognju. Zgorela sta hiša in svinjak do tal. Cela vas je bila v nevarnosti, da niso dobri ljudje ogenj takoj omejili. Pogorelka je bila zavarovana za 600 kron, škode pa ima do 1600 kron.

d Mladi »Belokranjec«, glasilo belokranjskih liberalnih učiteljev in od Mazelletovega žepa »odvisnih kmetov«, ima za urednika nekega Mihaela Rožanca, ki je objednem urednik liberalnega lista »Notranjec«. Kako gre to skup? To je čudno in jako sumljivo! Ta človek ni niti odvisni niti neodvisni belokranjski kmet, niti gospod. Ali ga ni v konsorčiju »Belokranjca« moža, ki bi razumel ta posel? Čuje se, da v imenovani list pišejo sami črni Kranjci, zlasti neki študentje. In ta dvomljivi »Belokranjec« piše v številki 5. tako samozavestno, ko pravi: »Udrihalo se bo po našem listu od te ali one strani. Kdor to zavihtel bič po našem listu, tega lahko spoznamo, da ni prijatelj belokranjskih kmetov. Zakaj ne? Zato ker ne trbimo v njegov rog, ampak stopamo naprej v boljšo bodočnost.« Preljubi in presrčni moj »Belokranjec«! Vidi se, da si še jako mlad in da si komaj oblekel prve bregše. Povem ti naravnost, da dokler boš pisaril tako neumno in nespodobno o katoliški veri in verskih pobožnostih, kot si dozdaš in zlasti v gori omenjeni številki, zaslužiš, da se prav pošteno udriha po tebi in vihti bič po tvojem liberalnem hrbitišču. Tvoji sicer maloštevilni naročniki so večinoma še katoliški kristjani. Celotvo oče g. Julče, je bil »krščan«, kakor se je bahal na svojih »božjih potih« po Belikrajini. In tem katoliškim kristjanom pridiguje ta mladi gradački konsorčij, »ki stopa v boljšo bodočnost«, da je bil misijon v Dragatušu nepotreben, da so ljudje baje imeli veliko škodo, za katero pa seveda nihče ne vé, itd. Ta liberalni Judež pravi tudi, naj bi se denar, ki je nabran za zidanje kapelic, raje porabil za gasilno orodje, in nazadnje zmeria Dragatušce s starokopitneži. — Može dragatuške fare, to zmerjanje vam je v zahvalo, ker ste pri zadnjih volitvah Mazelletu dali 110 glasov! Ob volitvah so se vam liberalni hinavci prilizovali in se hvalili s svojo vero, zdaj pa se norčujejo iz vas, iz vaših kapelic in vašega misijona! No, ali poznate zdaj svoje prijatelje? Po celem Kranjskem so kmetje že prišli do spoznanja in ne zaupajo hinavskim liberalcem čisto nič — to so pokazali pri zadnjih volitvah — ali boste vi še nadalje zaupali praznim besedam liberalnih širokoustnežev? To vam podaje v premislek pravi prijatelj belokranjskih kmetov vaš stari znanec

Znate kdo,

d Iz Semiča. Od 3. do 10. maja je bil pri nas sv. misijon. Vsaki dan so bile po tri pridige. Ljudstvo je rado poslušalo goreče pridigarje, pa da bi le tudi besedo božjo v srcu ohranilo. Gospodom misijonarjem pa naj Bog poplača njihovo delo in trud!

Iz Št. Ruperta.

d Posebne vrste kovači so nekateri Št. Ruperčani: pomagajo tistim, ki delajo v škodo Št. Ruperta, ovirajo tiste in zabavljajo čez one, ki hočejo, da bi se Št. Rupert povzdignil in silijo z vso silo pod srajco Zupančiču in Zajcu. Vedno bolj se jasni in vidi, kdo je vzrok, da se je železnica ognila Št. Ruperta, vse še skeli rana, ki so jo dobili pri prodaji zemlje za železnični tir, pa še kljub temu marsikateremu tu, ki hoče biti v službi znanih »prijateljev« kmeta za birača in v lastno škodo poljubuje šibo, ki ga tepe. Pri železnici sta imela Zupančič in Zajc veliko besedo — ljudje so pa kleli in še kolnejo in bodo še bolj kleli. Isti ljudje sedaj hočejo, da bi imela ta dva gospoda tudi pri mlekarji glavno besedo, sev na Rakovniku — (v korist Št. Ruperta!) potem bodo pa zopet kleli. Sedaj že kolnejo in lajajo tudi po umazanem »Narodu«, ker nimajo in je nikdar ne bodo imeli besede pri mlekarji v Št. Rupertu. Zupančič in Zajc bi še »cerkev« in šolo rada prenesla na Rakovnik in Bistrico, da bi bilo potem vse tam — ves »kšeft« in vse časti. To so čudni kovači — ljudje, pamet, pamet!

d Mlekarna v Št. Rupertu bode začela delovati avgusta meseca, ko se pripravijo vsi prostori, mogoče tudi preje, ako bode prej gotovo. Oglasi se sprejemajo vsak dan pri načelstvu. Dosedaj je že priglasenih nad 70 udov.

d Prazna grožnja so besede na Vidmarjevi hiši: »Kdor hitro vozi, plača 2 gld. kazni«. Zupanstvo menda za ta napis ne vé, ker tudi ne vé, kako silno naglo pridrči ta ali oni mogočni liberalci mimo vogala in se nič ne menijo za življenje bližnjega!

d Na Veseli gori pri Št. Rupertu bode prve dni avgusta shod dekliških družb z jubilejnim slavljenjem.

d Mladenci! pripravljajte se na izlet v Škofjo Loko!

d Prvi roj je imel organist Jožef Cimerman dne 16. maja.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Krka. Na dan sv. Janeza, 16. maja, smo imeli na Gmajni semenj. Prav dobro je bil obiskan in sam gospod živinodravnik je trdil, da je bilo do štiristo glav goveje živine. Tudi kupčija je bila zelo dobra; prodalo se je do malega vse, zlasti pa plemeniti voli in krave mlekarce, le nekaj parov volov pitalcev so gnali nazaj, ker ni bilo velikih mesarjev. Prihodnji semenj imamo 5. avgusta, kamor vabimo vse prodajalce in kupce. Le pridite v obilnem številu, kupčijo napravite gotovo dobro in zadovoljni boste vsi, prodajalci kakor tudi kupci. — Tukajšnja hranilnica in posojilnica vrnjo napreduje. Do 15. maja je imela nad 150 tisoč kron prometa. Pač lep napredek.

d Iz Loškega potoka. Tako lepo je vse na polju in travnikih poglalo, da smo se nadejali lepe setve in bogate košnje, a pritisnila je suša, ki žuga uničiti vso rast na polju in zlasti pa kmalu travnike. Še ne pomnijo stari ljudje v naši dolini, da bi v majniku bilo tako malo dežja. Saj izdatne moče že ni bilo skoro mesec dni. Vročina pa je nenavadno huda. Vse veni že v majniku, pa vroči dnevi šele pridejo. Res, nič kaj vesel pogled na suhe njive, zažgane senožeti in v bodočnost.

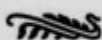
d Javor pod Ljubljano. Dne 10. maja smo obhajali celodnevno češčenje presvetega Rešnjega Telesa; bilo jih je okoli 150 pri svetem obhajilu in tudi drugače so farani z veliko vnemo častili sveto Rešnje Telo. Pridigoval je gospod župnik iz Janč, ki je navduševal k češčenju presvetega Rešnjega Telesa. Popoldan ob 4. vršila se je še lepša slovesnost; prenesel se je iz stare cerkve deloma popravljen in prenovljen križev pot. Med petimi litanij in molitvijo rožnega venca je nosilo 28 fantov 14 postaj križevega pota in dekleta so svetile. Častiti gospod pater Albert Pirč iz Ljubljane je potem po prisrčnem nagovoru, v katerem je nas vnel k lepi pobožnosti križevega pota, postavil 14 postaj na določeno mesto. Lep kras je dobila nova župna cerkev s tem, ki bo 16. avgusta posvečena; dal Bog veliko dobrotnikov, da se polagoma tudi vsa notranja oprava naredi. — K zadnjemu počitku smo spremili 15. t. m. vsem po okolici priljubljeno 18-letno deklico Frančiško Šume iz Gornjega vrha. Naj v miru počiva!

d Iz Črnomlja. Naša dekliška Marijina družba nas je že zopet presenetila z novo igro. »Lurška pastirica« nam je to pot priredila. Vsphe igre je bil kar sijajen. Gospodična Mici Stanič se je tudi to pot v vlogi Bernardke mojestersko izkazala. Največ občudovanja je pa vzbudila Otilija v osebi gospice Mici Škof. Istotako izborna je rešila svojo vlogo gospica Mici Zupančič, ki nam je podala zares lepo sliko matere grofinje. Za zabavo je izborna poskrbela gospica Katarina Šušteršič v vlogi grajske pristavke, ki je vzbudila veliko smeha pri občinstvu. Poleg drugih nas je zlasti županja Katica Papež zelo zadovoljila. Sploh so se naše igralko po razmeroma kratkem delovanju že tako izurile, da se moramo že kar čuditi njih sigurnemu nastopu pred občinstvom. Zeleti bi bilo samo še prostornejšega lokala, da se stroški bolje pokrijejo. Prebitek bi se dal lepo porabiti za ljudsko knjižnico, ki je pri nas res živa potreba.

d Iz Radeč pri Zidanem mostu. Okrajna posojilnica je imela 3. maja 1908. svoj občni zbor. Stari odbor je bil prav pošten in pošteno delaven, zato smo ga pustili nespremenjenega. Bilanca je izborna; denarnega prometa je bilo v prejšnjem letu okrog milijon kron; izposojenega je pol milijona; naši kmetje so pa dozdaj že vložili okoli 400.000 kron; čisti dobiček po odbitih stroških za hotel »Narodni dom« znaša 4000 kron in rezervni zaklad nad 13.000 kron. Tu se nam godi čisto dobro. — Vojaški nabor smo imeli 20. in 21. maja. Prvi dan so vzeli izmed 104 fantov 37, drugi dan pa od 97 fantov 27; skupno 64. Komisija se je izrazila o naših fantih prav pohvalno. Potrjenih je približno 32 odstotkov, tedaj skoraj tretjina. K naboru je prišel tudi neki 15-letni dečko za mornarico, menda je komisija že vedela, da je »žlcht« in ga niso potrdili. — Prvi naborni dan bi se bila pripetila skoraj za ves trg grozna nesreča. Iz neznanega vzroka je začelo goreti v hotelu »Narodni dom« in sicer v ozadju v popolnoma lesenem pristavku pod streho. Radeški gasilci in mnogo tržanov je bilo takoj na mestu, a niso imeli posla. Neki g. četovodja od vojaške naborne komisije, čigar ime mi ni znano, in g. Kašman, pomočnik pri g. Savincu, sta vse prehitela in ogenj v pravem pomenu besede kar zadušila. Prisrčna hvala v imenu »Narodnega doma« in celega trga. Le kaka minuta še zamude, pa ne vem, kako bi se bilo izteklo. — Ker sem že na tem koncu trga, omenjam še neko v bližini stoječo hišo s propalo vsebino. Dekletce, 16 let še niso staro, pa kakor vidim in slišim, ni vse prav s teboj! Ako je tvoja mati tako volčja, da ti dovoli plavšanje, bodi sama pametna in brž kreni drugo pot, da ne bo prepozno! »Živa poko-

pana«, kar s slastjo prebiraš, je židovski smrad Rubinsteinov iz Fischerjeve knjižarne v Ljubljani. Vpiši se rajše v našo »Kmetško knjižnico«, kjer boš dobila zdravega berila na izbiro. Ne boš sama, ravno zadnji čas se je vpisalo prav mnogo članic, kar je vse hvale vredno. Za dolžnost naj si vzame vsak, da pridobiva naši knjižnici novih članov in članic. 20 vinarjev na mesec ali 2 kroni 40 vin. na leto lahko pogrešiš, zlasti ako pomisliš, da te stane ena sama knjiga več, kakor znaša letna članarina. — Vročino in sušo imamo prav letno. 12. t. m. sem nameril ob 11. uri dopoldne na solncu 48 stopinj C. in v senci 32 stopinj C. Na eni strani je to slabo, za g. Lisjaka pa prav dobro; naprej in naprej je cvenk, ali pri mizi s kozarci ali v njegovem prostornem žepu s kronicami, katerih se je že nagromadilo toliko, da ne vé kam z njimi. Kaj ne, g. Prostak, koliko pomaga »Domoljubova« reklama? — Prej sem poučil nekega malega človeka. — Bog daj, da bi kaj zaleglo, — pa tudi vam — občinskemu predstojniku radeške občine »in spe« — privoščim take miloščine. Prosim Vas, ne zametujte je, akoravno sem v primeri z vašo bistrumnostjo bosopet šolarček! Nauk je pa ta: Tiste kronice, kar ste jih izželi iz suše ali primavljali od revežev, ki si niso upali domov, da ne bi jih žene z metlami, tistih kronic nikar ne dajajte za volivno agitacijo onemu pijanemu strelcu, ki je na svojo ženo streljal, pa ni doglano, ali ni dobro pomeril, ali ni dobro zadel; ljudje ga ne trpe, zaupajo mu pa še manj ko vam. Imate pa tudi preteto slab okus in malo držite nase, da se daste od take šlaparske skaze zastopati! Odrinite tiste »ibrzne dnarce« — verjemite mi, da vam dobro želim, — za slovenski učiteljski konvikt v Ljubljani, ali če že to nočete, saj za olepšavo trga. Dozdaj imamo le en mlad lipov park, kojemu bodo zanamci rekli, da je lep, vi pa zasadite magari hrastov park. Krstili ga bomo na vaše ime, da bo saj ohranjeno s parkom, kar se z otroki ni posrečilo. — Drugi nauk. Čujem, da sta si debela prijatelja z nekim poljanskim Cvekom, ki je prišel iz Poštajne z dvomljivo slavo. Ne bo dalo! Močan je res, da neki mrtve obuja, pravi namreč, da je prišel liberalizem oživit; mora že vedeti, da je pri nas hin. Ali slabe nazore ima, in vas svarim pred njim. O neki priliki je n. pr. rekel svojemu dušnemu pastirju, da nima le-ta domovinske pravice. Kaj blede, ka-li? Dajte, poučite ga! Vi, ki sami nimate pri nas domovinske pravice, boste to najlože sami opravili. S takim človekom se nikar ne družite, mi se tudi ne! — Tretji nauk. S čim agitirate vi sami? Da se bojite z novim odborom novih občinskih doklad na punce? No, ta sega pa že tudi »onkraj braves«. Po pravici povejte, da se bojite pod novim odborom hrbtnih doklad na vaše šnefe, na vaše »mize« s sumljivimi svečniki in na vaše lisjake v »Narodnem domu« in drugod. Tajksel, nikar ne fabricirajte novega masla na svoje prostaško teme, še prejšnje ni žaltovo, ampak še dobro porabno! Zapomnite si, da ima naš »neumni« kmet, kakor mu vi pravite, žuljave roke in dober spomin. — Četrti nauk. Kakor vam ni prijatelj poljanski Cvek, v isti album si zapišite Moresovega Toncellina. Zrasel vam bo čez glavo. Trudite se in se pekite, da bi vneli vse nasprotujoče si elemente za svoj ideal; on vas bo izpodpetil. Kak jezik je to, ako kriči on 23. maja, ob pol 10. zvečer: »Doli s farji. Jaz bom skrbel, da se bo s takimi ljudmi pomelo«. Gostilničar ste in imate dolžnost, da razmočite vseh strank suha grla. On zahaja k vam, ali vlečeta vidva za isto vrv? Ne bo ali nas k vam, ali on od vas! — Peti nauk. Kaj ste pa imeli v nedeljo z Lojzelnom? Ali ne veste, da lahko stori vaša neotesana šala nesrečen novi par? Kaj vas briga ljub-

ljančanova gnezditve? — Šesti nauk. Dajte, dajte za 32 kron omavšljanemu revčku saj prošene 4 krome nazaj. Kadar ga vidim, se mi ubožček smili. Ako me ne ubogata, ga bom naprosil, naj vas javi sodnji. On bo prost, ne tako vi. O Lazarjevem Viniju in o njegovem vašem sinu, vam za danes nič ne omenim, ker me je prosil. — Teh šest resnic se za sedaj naučite, pa še sledeče preberite, vas bo zanimalo: 4. junija imamo občinske volitve. To je prvi četrtlet prihodnjega meseca. Može volivci! Kot občani imate dolžnosti mnogo, pravico pa skoraj le ob volitvah. Poslužite se je! Nobeno delo naj vas ne zadrži in pridite, pridite do zadnjega vsi! Pri volitvah odgovorite onemu, ki vas zmerja za »neotesanim«, »zabitim« in »neumnim« kmetom! Kdo je dotični, ga poznate. Tako nezaupnico, ki je huiša od vsake zaušnice, mu dajte! Kdor dá njemu svoj glas, je odpadnik in izdajavec. Slabši župan bil on, ko Brunšmid. Ali hočete Brunšmida nazaj? Da se le ne bi prepozno kesali! Nasprotna pooblastila kar dežujejo, nekaj smo jih že prestrigli. Žene in posestnice radeške občine! Ne bi verjel, da se daste tako hitro speljati na led! Kam se je zavozilo v gospodarskem oziru zadnjih šest let, menda vidite, pa vam bom še pozneje v tem listu razložil. Za danes le še to: Četrtek, 4. junija, naj bo za Radeče praznik in dan slavne zmage! V to pomozi Bog in pametni, polnoštevilni volivci! Radeški volivec.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g V Stranjah sta praznovala zadnji ponedeljek zlato poroko Anton Trobevšek in njegova žena Marija, rojena Štirn. Je pač zdrav naš planinski zrak. Kako zdrava pa je v svojem jedru družina zlatoporočencev, se je pokazalo na dan zlate poroke, ko so vsi odrasli udje te družine z resnično pobožnostjo prejeli sv. obhajilo.

g V Moravčah prirede mladeniči katol. izobraževalnega društva na Vnebohod, dne 28. in v nedeljo, dne 31. maja novo izvirno tridejanko: »Ljubezen in maščevanje«. Dejanja se vrše v času turških vojsk, v 15. stoletju. Igra je pisana poljudno, v domačem tonu za priprosto ljudstvo. Ker do sedaj še ni bila nikdar igrana in je precej zanimiva, vabimo k obilni udeležbi.

g Drtiške volitve. Za občino Drtijo pri Moravčah se je vršila dne 20. maja volitev novega občinskega odbora. Zmagala je v vseh razredih S. L. S. Volivci so poverili svoje zaupanje možem, kateri so v resnici brigajo za blago občine. Pogumno so korakali na volišče. Pri volitvah pred tremi leti, v tistem burnem času, ko so pokale korenine liberalizma, je začelo naše ljudstvo šele politično živeti. Vkljub strastni agitaciji liberalnih predikantov so si naši volivci priporili zmago. Izvoljeni so bili naši možje, le Hušnikar je ostal. Kmalu je pretekla triletna doba. Zopet so se bližale volitve, a ni bilo treba najmanjše agitacije. Liberalci, tiste »visoke, veleučene« stvarce, ki nosijo glave tako pokoncu, so se poskrili. Niti blizu jih ni bilo! — Za S. L. S. je tukaj dober nauk, koliko se doseže z mirnim, pametnim nastopom. Liberalna stranka v moravški dolini je bila nekda močna, imela je večino. Njen voditelj je sedel visoko v tronu in pristaši so mu zažigali kadilo. Nakrat pa so strmoglavili vsi skupaj, vrgla jih je ošabnost in surovost. — Sedaj so zasijali drugi časi, začena se doba dela za skupne koristi.

g Dob. Jubilejna slavnost v čast Brezma-

dežni lurški Devici, katero je priredilo katol. slov. izobraž. društvo in mladeniška Marijina družba v Dobu v nedeljo, 17. t. m., se je izvršila jako krasno. Društveni predsednik g. L. Podlogar, kaplan, je v kratkem a krasnem govoru pojasnil pomen slavnosti. Deklamacije so prednašali mladeniči Marijine družbe. Prva »Lurški jubilej«, druga »Brezmadežni«, je marsikomu izvabila solze v oči. Tretja »Slovenski svet — Marijin dom«. Besedilo krasno, prednašano izvrstno. Vse tri zložila s. Elizabeta. Društveni pevski zbor pa je pod vodstvom g. J. Malija, organista na Radomljah, zapel tri Marijine pesmice. Igra »Pri grajski kapeli« je jako zanimiva. Berača Smoleta menda ljudje ne bodo kmalu pozabili, tako jim je ugajal. Sploh so vsi igralci dobro izvršili svojo vlogo. Udeležba je bila prav povoljna. Zastopanih je bilo več društev kakor: Moravčani, Domžalci, Ihanci, Rovljani, Brdčani in drugi, vsem hvala! — Drugi dan, dne 18. maja, pa so imele dekleta Marijine družbe tudi nekak praznik. Spremile so prvo hčerko Marijine družbe iz svoje družbe pred oltar, da je tam sprejela zakramentsv. zakona. V slovo ji je v imenu družbe ena članica družbenica podarila krasen šopek in se v ginljivih besedah poslovila od nje. — Dekleta, kaj pa Device lurške jubilej? Ali kaj berete, kako ga drugod praznujejo? Nekaj bi se dalo pa tudi pri nas narediti! Tako imenovano »farovško znamenje« je v jako slabem (da ne rabim kaj drugega) stanu, pa na prav lepem kraju. Ko bi se to prenaradilo v lurško kapelico, notri pa postavilo »Brezmadežno«; takrat dekleta bi bil dan za vas! Obrnite se do gosp. prednika, gotovo vam tega veselja ne odreče. Saj je znamenje zdaj fari v sramoto. Potem bi imeli pa lep spominke na lurški jubilej. — Mladeniška in dekliška Marijina družba nabira vsaka za svojo zastavo. Naroči se jih prihodnje leto. Dokler pa nimate svojih zastav, je pa družvena za vse. Na praznik presv. Rešnjega Telesa le vsi za društveno zastavo. Društvo z znaki, družbe s svetinjami. Nihče od društva naj ne izostane!

Iz ljubljanske okolice.

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Mladeniški sestanek priredi prihodnjo nedeljo, 31. maja, ob 6. uri zvečer telovadni odsek. Ker bo pri sestanku zanimivo predavanje br. predsednika Zabreta in pa še druge važne točke, se vabijo mladeniči in prijatelji odseka, da se ga obilno udeleže. — Čebelica bo poslovala prihodnjo nedeljo pri sestanku. — Gasilni dom. Ta lepa in prostorna stavba je pod streho ter se pridno snosti. Ko se osuši, bo slovesno blagoslovljen. — Lepa slovesnost se je vršila preteklo nedeljo na Glincih in v Dolnicah. Prebivavci tukaj vasi vejo, kako grda in nečastna so oguljena in zanemarjena božja znamenja ob naših cestah. Zato so naprosili člane telov. odseka br. Fr. Jenkota, ki je znan po naši okolici kot soliden slikar in pleskar, da jim je, sicer priprosto, ampak okusno, poslal kapelico sv. Antona v Dolnicah in na Glincih. Prejšnjo nedeljo pa se je zbralo blizu 200 ljudi ob znamenjih, katera je prečast. gospod svetnik G. Malovrh slovesno blagoslovil. Čuli smo pokanje topičev raz bližnjih holmov in izraze veselja in hvaležnosti gosp. župniku za lep nagovor. To vse priča o globoki vernosti našega ljudstva, kar je v naših »svobodnih« časih gotovo tudi zasluga naših poštenih katoliških društev.

g V Preski bo priredilo v nedeljo, dne 31. t. m., ob 3. uri popoldne ljubljansko katol. mladeniško društvo gledališko predstavo. Nastopil bo tudi društveni pevski in tamburaški zbor. Vspored vse prireditve je naslednji: 1. J. Runjanjin: Lepa naša domovina (tambura-

ški zbor), 2. P. Hugolin Sattner: Na planine (zbor s tenor- in bariton-solo); 3. P. Hugolin Sattner: Čuj lombardsko petje (zbor); 4. Tiček (narodna — zbor); 5. Po zaklad. (Spevigrigra v dveh dejanjih. — Priredil F. S. Finžgar; 6. Prosta zabava. Nastop pevskega in tamburaškega zbora. — Vstopnina: Sedeži I. vrste po 1 K, II. vrste po 70 vin., III. vrste po 50 v. Stojišče 30 vin. — Gledališka predstava bo v Društvenem domu v Preski.

Iz raznih krajev Gorenjske.

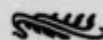
g Z Javorjev nad Škofjo Loko. V nedeljo, dne 31. maja, bode na Jarčjem brdu v podružnični cerkvi sv. Valentina romarski shod. Ob tej priliki vršilo se bode blagosloavljanje novega glavnega oltarja v omenjeni cerkvi. Prihitite v mnogobrojnih množicah ta zadnji dan lepega tekočega meseca, da povzdignemo cerkveno slavnost in skupno počastimo sv. Valentina, ki je že tako pogosto trosil čudežna ozdravljenja.

g Cerkev sv. Jožefa na Hujah pri Kranju je dobila nov veliki zvon, ki tehta brez kembeljina 16 stotov. Darovali so ga častivci sv. Jožefa. Veseli bodo vsi, ki bodo prišli na božjo pot o sv. Jožefu, ker tako lepo doni. Sploh je dobila hujanska cerkev zadnji čas mnogo lepega.

g Iz Poljanske doline. Dne 24. maja se je ustanovila na Trati hranilnica in posojilnica za občini Trato in Oselico. Svoj uradni prostor ima na Trati h. št. 10, uradne ure pa vsako nedeljo in praznik od treh do štirih popoldne. Tako je vsem zavednim pristašem Slovenske Ljudske Stranke dana prilika svoj denar obrestonosno nalagati v domačem zavodu, in v slučaju potrebe tudi tukaj iskati posojila.

g V Mošnjah bo imel prihodnjo nedeljo 31. majnika gosp. Slavko Ravnikar zanimivo predavanje o kmetijstvu in zadružništvu. K predavanju se vljudno vabijo udje in prijatelji mošenjskega izobraževalnega društva, pa vsi člani domače mlekarke zadruge.

g Mošenjski novi občinski odbor bi bil imel minulo soboto izvoliti župana in starešinstvo, pa so nasprotniki bivšega župana volitev z obstrukcijo onemogočili. Podrobnosti o položaju sporočimo kasneje.

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Umrl je v Markovcu g. Schatzmann, uradnik pri g. Zagarju. Pokojni je bil protestant, rojen v Švici. Pokopal ga je pastor dr. Hegemann.

n Dvono predavanj je priredilo v kratkem izobraževalno društvo. Dne 3. maja je pri javnem društvenem shodu deklamiral društveni knjižničar Medvedovo: »Zakaj ni vode na Krasu?«, društveni predsednik pa je predaval o »novem tiskovnem zakonu in kolportazi«. Udeležba je bila to pot pohvale vredna. Mnogo slabša pa je bila dne 17. maja. Ta dan je imel zanimivo in prav praktično predavanje svetotrojiški župni upravitelj č. g. Bajec. Predaval je o živinoreji. Res škoda, da so se možje v primeroma malem številu odzvali povabilu. Za kmeta v loški dolini je eden glavnih prihodkov — skupiček od živine. Živinorejo je treba pri nas povzdigniti. Zato pa se mora v prvi vrsti zanimati kmet sam. Tudi tukaj velja: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!«

n Žagarjev avtomobil dviguje veliko prahu po časopisu, pa tudi pri nas doma. Dne 11. maja se je vršil komisijonelni ogled od

strani deželnega odbora. Tu je imel priliko vsakdo podati svoje ugovore. In res se je ugovarjal prav krepko. Deželni odbor se hoče menda ozirati na izjave prizadetih občin. Prihodnost bo pokazala, bo li imel Žagarjev tovrni avtomobil prosto pot ali ne. Mrcina, ki bi dvakrat na dan lomastila iz Markovca na Rakek, bi s tovorom vred tehtala okrog 8500 kilogramov.

n Dva umestna sklepa. Starotrški krajni šolski svet je sklenil v svoji zadnji seji naložiti 200 kron v spomin cesarjeve šestdesetletnice v ta namen, da iz vsakoletnih obresti dobi kak osirotel, reven učenec malo podporo. — Starotrška občina pa je sklenila v seji z dne 13. maja naložiti povodom iste slavnosti 1000 kron, v namen, da dobi vsako leto iz letnih obresti podporo kak mladoleten, podpore potreben občan.

n Starotrško prostovoljno gasilno društvo je tudi prišlo na vrsto pri tej seji. Prosilo je namreč za podporo. O tem društvu se je pred letom že precej pisalo. Žalibog, da ne morem kaj pohvalnega o starotrškem gasilnem društvu še danes poročati. Vsled slabega gospodarstva je društvo pasivno. Računi, ki so bili predloženi župarstvu, kažejo, da je društvo zalezlo v dolgove in sicer prav po nepotrebnem. Kakršni gospodarji, takšno gospodarstvo. Naše gasilno društvo je še lanec po svojem odboru popolnoma pristransko politično društvo. In dokler starotrški ognjegasci ne odpravijo te hibe, društvo ne bo prospevalo, pa pri ljudeh tudi ne bo uživalo zaupanja. V odboru sede sami pristni liberalci. Pred nekaj leti so odstopili od društva naši pristaši, ki niso hoteli požirati vednih liberalnih zbadanj. Ko so se pozneje oglasili za pristop naši ljudje, jih niso hoteli sprejeti. Društvo so hoteli imeti v oblasti sami liberalci. To se pač ne vjema z geslom: »Bogu v čast in bližnjiku v pomoč!« Dokler bodo vladale v društvu take razmere, toliko časa ni mogoče pri tem društvu govoriti o kakem ugledu in napredku. V društvih z dobrodelnim namenom ne smemo poznati razločka med klerikalci in liberalci. Če pa hočejo starotrški liberalci to taktiko obdržati, naj vedo, da bodo oni pripravili prekernostno društvo do propada. Starotrški občinski odbor se je usmilil društva ter mu kljub njegovemu obsojanju vrednemu postopanje naklonil 100 kron podpore s pripombo, če se bo društvo poboljšalo!

n Ob dva tisoč kron bi bil starotrški mesar g. Karol Kovač, če bi hotel ostati mož-beseda. Ta mož se je silovito jezil doma, pa tudi v Ljubljani na shodu kranjskih mesarjev nad tistim »oslom«, ki je pisal v 13. številki letošnjega »Domoljuba«, da ima mesar pri srednje rejenem volu 140 kron dobička. V Ljubljani je bil postal celo tako velikodušen, da je obljubil 2000 kron tistemu, ki dokaže ta dobiček. No, »Slovenec« in »Domoljub« sta mu prav jasno dokazala, da ima mesar celo še par kron več nego 140 kron dobička. G. Kovač seveda ni dal obljubljenih 2000 kron, pač pa se trudi po »Narodu« z dokazi, da ima pri vsakem volu še celo zgubo. Težko, če bodo verjeli tisti, ki bodo brali! Še veliko manj pa verjamemo, g. Korle, mi, ki se poznamo iz obličja v obličje.

n Konsumno društvo prav vrlo napreduje. Za dvanajsto upravno leto izkazuje prometa 238.976 kron 4 vinarje. Te številke govore dovolj jasno. V tekočem letu bo promet še večji, ker je društvo odprlo tudi filijalko v Ložu. Tudi ta dobro uspeva. Le neustrašeno okrog nje. Ložani in Podložani!

Iz Logatca.

n Občinske volitve v Gor. Logatcu, ki so se že drugič vršile dne 21. maja, so izpadle

za S. L. S. nepričakovano dobro. Dozdaj so imeli občino že od nekdaj v rokah liberalci, odslej bo pa S. L. S. v občinski odbor častno zastopana. V III. razredu je bila zmaga popolna, kajti liberalci so ostali vsi doma, samo eden je prišel po pomoti na volišče. V tem razredu so torej liberalci že dogospodarili. V II. razredu, v katerem volijo po večini krčmarji in trgovci, in v I., ki je uradniški razred, se je obrnilo tudi veliko na bolje, ker so izleteli iz odbora vsi dozdajni glavni kričači, ki jim ni bilo za nobeno delo, ampak samo za razdor in hujkanje. To je prav. — Liberalna stranka je pa pri zadnjih občinskih volitvah jasno pokazala, kako razcepljena je, in da nima v sebi nobene moči več, da bi se ohranila, nobenih skupnih misli, ki bi jo vodile. Taka stranka mora umreti.

n Štiri predavanja smo imeli v obeh naših izobraževalnih društvih v Gornjem in Dolnjem Logatcu dne 10. in 17. maja. Predaval je g. Slavko Ravnikar iz Ljubljane. Prvikrat je govoril o abstinenci in sploh zmernostnem gibanju, drugikrat o vzgoji mladine. Predavanja so bila zanimiva, poljudna in dobro osvojena, tako da niti za hip ni nihče izgubil dobre volje. Poslušavcev je bilo vedno vse polno. — Navdušenost in pogum je bilo videti na obrazih mladeničev, ko je predavatelj govoril o vzgoji značajeve v telovadnici. Obljubil nam je, da nas še obišče. Hvala mu! Dekleta so mu napravila pristrčno ovacijo. V kratkem ustanovita obe društvi svoj telovadni odsek, ki bode poživil in utrdil našo mladinsko organizacijo.

n »Sokol« v Dol. Logatcu. V bujnolepi pomladi sta izvalila svobodomiselna tiča Lenart Lotrič in Tomo Tollazzi, oba Massarykova študenta iz Prage, v Dolenjem Logatcu »Sokola«, bolje rečeno »Piščee«, ki nima v sebi nikake življenske sile in bo kmalu poginilo. Dne 16. t. m. zvečer so imeli »Sokolci« shod pri Kramarju. Udeležil se ga je tudi blagorodni gospod Stanko Legat, šolski vodja s soprogo. Zbralo se jih je celih 13. Nesrečna in pomenljiva številka. Zborovali so silno dostojno, to se pravi, da ni marjalko psovč čez farje. Tomo Tollazzi se je spravil nad domačega gospoda župnika, češ, on naj ima prostor samo med štirimi deskami v cerkvi in skozi mrežice naj farba svoje verne ovčice. »Sokolci« se za to ne brigajo. Dvignil se je šolski vodja Legat (pa menda ni sokolski starosta?) in raztresel take-le cvetke: »Črni čuki naj se ne mešajo v našo stvar... Fajmošter naj pekel ohrani zase... mi se pekla ne bojimo... »Sokolci« naj bodo svobodomiselci, ki pa vendar tudi lahko molijo« itd. V taki obliki in olini se je zborovanje pričelo, nadaljevalo in dokončalo. Nazadnje so si bratje stisnili roke v znak ednosti in svobodne misli, pa da nihče ne bo ničesar črnil... Teknilo jim! Take fante, kot jih imajo, iz srca privoščimo »Sokolu«. Lotriču pa svetujemo, naj pobere šila in kopita iz Logatca in zapusti svoje pribežališče — hišo Tollazzijevo. Saj vidi, da v Logatcu ni prostora za njegovo »Svobodno Misel«. Naj se preseli s svojo uredniško pisarno zopet kam drugam. — Legatu pa bodi prav na uho povedano, naj se nikar ne praska tam, kjer ga ne srbi. Mera potrpljenja bo kmalu polna in takrat bo Legat zaječal, da bo velik joj! Naj bo torej previden! — Fantje, le potrpite, kmalu boste imeli svoj telovadni odsek, ki bo vse kaj drugega kakor svobodomiselni »Sokol« s svojimi frakirji na čelu.

n Izstopajo fantje dannadan iz »Sokola«, dasiravno so baš pristopili! To kaže, da niso zadovoljni pod njegovimi perotni. Kmalu bosta Lotrič in Tollazzi zopet sama, kot sta bila prej.

n Novo keglišče je postavil na Brodu g. Hladnik. To nas prav nič ne skrbi, ker si vsakdo lahko služi kruh, kakor si ga hoče.

A nekaj mora zaboleti vsakega poštenega človeka, ki gre mimo, da stoji tik keglišča kapelica Matere božje, ki je vedno onesnažena od pijancev. Naj reče g. Hladnik enkrat svojim gostom in kegļavcem moško besedo, da se to več ne bo dogajalo, sicer je boljše, da se kapelica podre.

n Kmečka zveza za logaško okolico je imela v nedeljo, dne 24. maja ljudski shod v Hotedršici. Poročala sta gg. poslanca dr. Žitnik in Gostinčar.

Ildrijske novice.

n Iz Srednje Kanomlje. Čujemo, da bo tudi pri nas napravilo katoliško društvo od Fare v kratkem prav lepo zabavo in veselico. Komaj pričakujemo, kdaj bodo prišli izvrstni igravci izobraževalnega društva v našo sredo. Pristopili bomo takrat ne samo mi fantje in dekleta, ampak tudi moške in žene k izobraževalnemu društvu. Zato pa le kmalu pridite svoji k svojim! Naj tudi Kanomlja pokaže, kakšna je in da se ne boji ne mokračev ne liberalcev. Fantje in dekleta, zbirajmo se v taboru izobr. društva. — Kanomeljski fant.

n Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Spodnji Idriji naznanja, da sprejema vsako nedeljo nove ude, bodisi fante ali dekleta, može in žene, ki hočejo vstopiti v društvo. Oglasiti se je v društvenih prostorih ali pa pri predsedniku društva, pri našem kaplanu. Fantje in dekleta, ne ustrašite se vsakega zavlačjanja od strani naših nasprotnikov. Sai veste, da bi nas najraje pojedli, če bi se jim dali. Torej v naše katoliško društvo!

n Iz Gorenje Kanomlje. To je bil dan veselja v Kanomlji prvo nedeljo majnika! Spodnje-idrijsko izobraževalno društvo je namreč napravilo k nam izlet z veselico. Prav lepo so nam povedali g. kaplan iz Spodnje Idrije o pomenu izobraževalnega društva in so dali tudi več zausnic mokračem in liberalcem. Ne bomo pozabili besedi, ki so nam jih govorili: Mokračem in liberalcem nobene vere? Mokračem je vera sovražna stvar, liberalcem postranska, nam pa vera glavna stvar. Mi smo in bomo ostali katoliški Slovenci! Lepo se tudi zahvalimo Kanomeljci vsem idrijskim in vojskarskim izletnikom, posebno še g. župniku iz Vojskega, ki so nam s svojo navdušeno besedo prav od blizu pokazali vse mokraške in liberalne modrijane. Zvesto se hočemo okleniti vsi izobraževalnega društva v Spodnji Idriji, ker smo že dosti spoznali, da je le tam prava izobrazba in pošteno veselje. Hodimo torej pridno, kadar je mogoče, v izobraževalno društvo!

n Cesarski jubilej. Tudi pri nas v Idriji se dela na to, da bi vredno praznovali 60-letnico cesarjevo. In prav je to, ker je naše mesto v ožji zvezi z vladarsko hišo, kot so druga kranjska mesta. Neki gospod je sprožil zelo pametno misel, naj bi bila Idrija pri dunajski slavnosti dne 12. junija zastopana po posebnem slavnostnem vozu, na katerem bi bila lepo zložena naša ruda in razstavljene domače čipke. — Mestni očetje naši pa nič ne mislijo na jubilejno slavnost, ker jim je pravilno postopanje deželnega odbora račune prekrizalo. Pritožili bi se radi, pa ne vedo kam. Le tiho naj bodo in zadovoljni Peganovi in Kristanovi oprede, da se je stvar tako po ceni zanje iztekla.

n Svobodomiselnost ali surovost. Neki Idričan, ki se šteje za kaj več, je neki večer brez kakega povoda napadel tukajšnjega cerkvenika s »častnimi« priimki »prokleti šuft katoliški« itd. in mu pretil. Da bo mir, je dobila stvar sodnija v roke. Toda dan pred razpravo je liberalce zatajil svojo svobodomiselnost in prišel prosit odpuščenja. Torej nov dokaz, koliko gledati na besede naših liberalcev.

Vipavske novice.

n **Predavanje.** Dne 19. maja se je zbralo v Podbrjahu pri St. Vidu okrog 60 posestnikov-vinorejcev iz vipavske doline k predavanju gospoda nadzornika Skalickega. Gospod predavatelj je navzočim prav poljudno razlagal o peronosperii, priporočal pravočasno škropljenje, govoril, kako delati z vinom, ki je nastavljeno, razkazal škroplilnici »Avstrija« in »Avtomata« z raznimi razpršilniki; pokazal delovanje novega asbestnega filtra, ki so ga bili skupno naročili štirje posestniki iz St. Vida. Poslušavci so pazno sledili poučnemu predavanju in konečno s slastjo pokušali izborni vipavsko kapljico iz državnega vinograda in tako združili koristno s sladkim. Pri tem so se vsi prepričali, da se dá na Vipavskem dobiti in ohraniti prav izvrstna »roba«, samo da se grozdi pravilno spravi in da se z mostom, oziroma z grozdiem pravilno ravna. Gospodu nadzorniku pa prirsčna zahvala za tako temeljit poduk. Vsi smo prepričani, da so prav tako predavanja za nas velikega pomena. Zato smo pa vsi brez izjeme požrtvovalnemu gosp. nadzorniku prav iz srca hvaležni.

n **Podraške drobtine.** Mojster g. Kregar je bil mož-beseda. Za Velikonoč nam je res napravil, kakor je obljubil, krasen lestenec. Delo hvali in priporoča mojstra. Zato pa g. Kregar ne potrebuje reklame po časopisih, najboljša reklama zanj so njegova dela. Zato pa, kdor hoče imeti v cerkvi v resnici kaj lepšega, ne bo naročal nikjer drugje, kot pri vrlem našem Kregarju. — Naše liberalno županstvo je pa silo učeno. Menda sliši celo travo rasti. Dne 17. maja so sklenili naši modri občinski očetje, da ob potih ne sme nihče pasti živine in dostavili v svoji nerazumljivi modrosti: Kdor bo pasel, zarubila se mu bo živina. Mi v svoji »klerikalni« razumnosti to umevamo tako-le: Ob potih ne sme pasti živine nihče drugi nego župan in občinski odborniki. Če torej zasači župan koga drugega, ki bi pasel ob potih, ga bo pognal domov in pasel sam. Ali se prav razumemo, gospod župan? Če prav, potem vam pa kličemo: Živeli občinski odborniki, pastirji naši! Vi boste pasli, mi bomo pa molzli in v Podragi bo paradiž, kajti takega občinskega odbora ne bo na cellem svetu, kot je v Podragi in res ga ne bo takega, če pojde tako dalje, na cellem svetu.

n **Občinske volitve v St. Vidu.** Triletno delovanje S. L. S. v St. Vidu si je pridobilo toliko zaupanja, da si nasprotniki pri zadnjih občinskih volitvah niso upali dati svoji stranki niti enega glasu. In tako je naša zmaga popolna na celi črti. Kako krčevito so se brcali pred tremi leti! Kako trdovratno so se pogajali za stolčje v občinskem odboru! Zaradi enega glasu smo volili nič manj kot trikrat v vseh razredih. Borili smo se skoraj dve leti. In letos tako lep mir. Tako si pridobi dobra stvar priznanje pri vsaki le količikaj še pošteni duši. In ko bo prihodnje nedeljo zopet soglasno izvoljen dosedanji delavni in na vse strani pravični župan Anton Uršič, mu bomo klicali prav iz srca slovesni: »Živijo!«

n **Gostilničarju Hribu** v Vipavi so ustrelili dne 20. maja smrkavga konja. Vozniki, pazite h kakšnim jaslom privezujete svoje konje.

n **V Podkraju** je dne 12. maja nagloma umrl nepreviden Bajec iz Višnji. Zvečer je še hodil. Potem je pa zavžil zdravila od »šintarice« nato pa kar nagloma umrl. Kaj je vzrok nagle smrti, se ne vé. Preiskala sta ga zdravnik iz Vipave in Ajdovščine. V koliko je smrti vzrok in ali je sploh kaj vzrok šintarska dohtarja, bo pokazala preiskava drobovja v Gradcu. Ljudstvo naj bo pa pametno in naj si išče zdravja pri onih, ki so se učili zdravil-

stva leta in leta, ne pa pri takih, ki o vsi ti stvari razumejo le malo ali pa prav nič.

n **Dne 22. t. m.** so storili obljubo župan s Slapa pri Vipavi in njegovi svetovalci in pa župan iz Budani s svetovalci. Vsi vrli pristaši S. L. S. Bog blagoslovi njihovo delo v blagor slovenskega ljudstva!

n **Veselica.** Dne 3. maja je napravilo liberalno društvo v Vrhpolju veselico s plesom. Na veselico je prišla vsa liberalna gospoda. Carl Majar, dr. Kanc in mnogo drugih. Če sta ples in pijača v resnici najboljša vzgojevalno sredstvo za slovensko ljudstvo, potem pa generalu Punčuhu kar častitamo, da tako »vrlo« deluje za blagor Vrhpoljcev, med katerimi biva kot učitelj.

n **Volitev** v novi cestni okrajni odbor bo baje prve dni meseca junija.

n **Kontrolor Arh** je osnoval novo podružnico sv. Cirila in Metoda v Vipavi. Dva svetnika pa kontrolor Arh! Bo šlo malo težko skupaj. Morda bo pa le šlo, zato pa kličemo: »Glück auf, Herr Kontrolor!«

n **Vročina.** Pri nas je silno huda vročina. Toplomer je kazal pretekli teden 24 stopinj R. v senci. Neki mož je rekel: »Že 74 let sem star, pa take vročine v tem času ne pomnim.« Bog daj skoraj dežja, če ne bo kmalu prav občutna suša.

n **Kovačnica** za dopise v »Notranjca« je kakor slišimo — pri Hrovatinu v Vipavi, meh v ti kovačnici pa goni učitelj Franc Mercina. Gospod Mercina, če ni res, pa se pridružite, da ni.

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Hotedršica.** V nedeljo, 24. t. m. popoldan je bil pri nas shod »Kmečke zveze. Govorila sta dva gosp. državna poslanca dr. Žitnik in g. Gostinčar, ter nam v poljudnih besedah razložila pomen in koristi tega potrebne društva. — Predstava s. k. izobraževalnega društva 10. t. m. je uspela nad vse dobro, zato se je nadejati pri jubilejni predstavi, katera bo 28. t. m., tudi obilne udeležbe, kajti igra »Lurška pastirica«, katero je igrala Marijina družba, je nekaj krasnega! Naj prihitijo, kdor more tisti dan k nam tudi iz sosednih vasi, že z ozirom na blagi namen, ker čisti dobiček je za novo kapelo L. Matere božje. Igra se bo ponavljala ob priliki blagoslovljenja kapele. Kdaj, še ni določeno.

n **Postojnske novice.** »Notranjčev« oče, bivši deželni poslanec Arko, je bil pred tukajšnjim sodiščem obsojen zaradi častikraja na 30 kron globe, oziroma v toliko denarja in povrnitev sodnih stroškov. »Notranjec« bo najbrže zapisal, da je tudi to sad katoliške izobrazbe! — Radovedni smo, kaj bo storil občinski odbor. Arko je dal občinskemu odboru častno besedo, da ni kradel časti, sedaj je pa pred sodiščem to dokazano. Bodemo videli, koliko drži postojnski občinski odbor na čast svojo in svojih odbornikov! — Novo stavbo bomo imeli. Sezidala se bo nova hišica in se tako povečala okrajna bolnišnica. List »Slovenski Meščan« jo je imenoval: Arkotov kur-nik in jo je dobro zadel. Hišica bo majhna, v nižavi ležeča, celo brez kleti bo. Prav tako bo, da se bo kot kurnik lahko prepeljala. — Bali smo se velike suše, sedaj nam je pa od sobote do nedelje že malo namočilo. — Kmečka hranilnica in posojilnica dobro napreduje. Vsaki mesec ima več prometa. Ljudje se je vedno bolj oprijemljejo, ker spoznavajo, da se jim z veseljem in njim v korist postreže. — Izobraževalno društvo se tudi vrlo giblje. Pri vi, katero je pred kratkim uprizorilo, so bili vsi igralci na svojem mestu, tako, da so jih navzoči glasno hvalili. Imeli smo tudi zopet dve predavanji, pri katerih nam je preč.

gospod katehet Andrej Ažman pokazal, kje je prava sreča narodova in kje je prava narodnost. — Zastavo si mora omisliti naše izobraževalno društvo, to je sedaj splošna želja vseh. Vrlo naprej, vrli fantje in možje, in zastava bo preje, kot si vi mislite!

Ameriško pismo.

Cleveland Ohio. Namenil sem se vam pisati par vrstic iz naše republike iz sedanjih časov, ki so tako žalostni. Delamo jako malo, ker vedno vlada še finančna kriza in tudi obrtna kriza je zelo huda. Če bi bilo tako slabo več časa, kakor je sedaj že pol leta, mislim, da bi ne bilo nobenega Slovenca tako nespametnega, da bi prišel v Ameriko. Sam sem bil tudi tako brez pameti lansko leto, da sem šel v to obljubljeno deželo sreče iskat, pa bilo bi boljše, da bi ne bil nikdar hodil po teh svobodnih deželah. Meni se zdi tukaj na pol izgubljeno ljudstvo. Mnogi ljudje ne vedo, če še Bog nad nami gospodari, ne vedo, če je potreba iti kdaj še v cerkev, dasi bi lahko vsakdo izpolnil svojo dolžnost, posebno v Clevelandu, kjer imamo dosti duhovnikov. Ne bom razkladal še drugih slabosti, rečem le: Dobro naj premisli, kdor gre v Ameriko. Op. uredništva: Iz Clevelanda smo prejeli še drug dopis, v kojem se nam poroča, da je v mesecu maju bilo zopet odslovljenih 200 mož od dela. Gosp. dopisnik nam piše tudi o znanem medsebojnem prepiru, ki vlada med Slovenci v Clevelandu. V to se naš list, ki ne pozna razmer, ne more podajati. — Pozdrav!

Najnovejši dogodki.

Dunaj. 21. maja je dunajska šolska mladina — 87.000 dečkov in deklic — v slavnostnem sprevodu ob najlepšem vremenu v Schönbrunn se poklonila cesarju. Po slavnostnih igrah so otroci peli cesarsko himno. Cesar je bil vidno ganjen, stopil je med otroke ter z njimi govoril.

V Moskvi je obolelo za vročinsko boleznijo 3000 oseb. V drugih ruskih krajih razsajajo koze, davica in škrlatica.

Mažari so obsodili zopet več Slovakov v večmesečno ječo. Slovaki so mirno poslušali obsodbo in še sami tolažili sorodnike, kar je napravilo splošen vtis na vse slovanske poslušavce.

Lahi zahtevajo 200 milijonov lir za obrambo severo-vzhodne meje. Tako je prijateljstvo med laško in našo državo.

Na Ogrskem štrajka veliko število raznih delavcev.

Med Japonci in Korejci je nastal zadnji teden pravcati boj, v katerem je padlo 25 korejskih vstašev in 5 Japoncev.

Na Nemškem je razsajal prejšnji teden silen vihar, ki je povzročil velikansko škodo. V Berlinu je padala debela toča med dežjem, ki je poplavljal nekatere dele mesta tako, da je morala priti požarna bramba na pomoč.

Železniška nesreča. V Belgiji je zadel brzovlak v nek romarski vlak. Zadnji štiri vozovi so bili popolnoma razbiti. Bilo je nad 30 mrličev in 58 nevarno ranjenih.

Z Dunaja je pobebral advokat dr. Kvitner, ki je poneveril nad 800.000 K. Te dni so ga prišli v Carigradu, od koder ga pripeljejo na Dunaj.

V Trstu se je potopil parnik, ki je nakladal les.

Iz raznih krajev.

Mühlheim pri Kolinu. Dne 6. t. m. je šel en delavec ob polu dveh popoldne v tovarno na posel. Pred vhom v tovarno dohitel ga je tovariš z brzovjavom za njega v roki. Smeje se pravi: »Gotovo si v loteriji zadel«. Tudi sam je bil tega mnenja in reče: »mogoče«. — Nato odtrga pečat, čita, se zgrudi in bil je na mestu mrtev. Okolu stoječih eden vzame brzovjavko v roke in čita: »Mati umrla, v četrtek pogreb«.

Kratkočasnice.

Dobro razložil. A.: »Zakaj pa pravimo vedno le materni jezik?« — B.: »Zato, ker oče malokrat pride do besede.«

Priprosto. Suh možiček: »Povejte mi, prijatelj, kaj pa delate prav za prav, da ste tako krepki?« — Debeluh: »Nič!«

Nauk stotnikov. Stotnik vojakom, ki gredo na dopust: »Ljubi moji, oženite se hitro, da ne pozabite na pokorščino!«

Iz mnogih krajev nam prihajajo poročila, da mnogi trgovci, gostilničarji, tobakarnarji še nimajo naših vžigalic »V korist obmejnim Slovencem« in da jih v mnogih krajih ljudje niti ne zahtevajo. Slovenske gospodinje, slovenska dekleta, slovenski možje in fantje, povsod odločno zahtevajte le vžigalice naše »Slovenske krščansko socialne zveze«, ki imajo napis: »V korist obmejnim Slovencem«, skrbite, da se tudi povsod pri Vas doma rabijo edino te vžigalice. Te vžigalice naj bodo vidno znamenje naše skupnosti in naj prinese lep dobiček obmejnim našim slovenskim bratom. Vsak bralec in vsaka bralka »Domoljuba« agitiraj za naše vžigalice in s tem za našo skupno stvar. Nihče izmed Vas naj ne prezre tega poziva! Vsi na delo!

ŽITNE CENE.

Cena za 100 kg.

Ljubljana, 26. maja.

Pšenica, domača	24.—
Rž	20.—
Oves	17.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, belo	20.—
Proso, rumeno	15.—
Ječmen	16.—
Fižol, rdeč	19.—
Fižol, koks	18.—
Fižol, mandalon	14.—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 23. maja.

71 36 84 34 10

Linc, 23. maja.

64 11 54 9 36

Ne zametujte ovitkov!

1 kos najfinajšega mila št. 650
čisto zastonj!

je prav lahko prebavljiva, brez vsakih tujih primesi in nepotrebnih maščobnih kislin in raditega tudi slabotnemu želodcu ugajajoča. Izvrstno redilno sredstvo, zlasti za bolne na želodcu, okrevajoče in otroke.

1059 1

Zlastine Ceres-ovitkov! Kdor namreč vrne trgovcu, pri katerem naroča »Ceres«-jedilno mast, ovitke Ceres zavojčkov, dobi za vsake 10 ovitkov

Najcen. nakup češkega posteljnega perja

5 kg nov., dobrega, sivga, skubljenega, brez prahu, K 9-40; boljši K 11-80; 5 kg dobrega napol belega K 16-40; mehko K 23-50; 5 kg snežnobelo, mehko K 28-40, K 30-40, K 34-40, K 36-40; 5 kg snežnobelo, neoskubljen, K 23-40, K 26-40, K 29-40; puh siv a K 3-40, bel a 4-40, snežnobel a K 5-80 in K 6-40 pol kg. Pošiljatev franco po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu poštne. Pri naročilu se prosil za natančen naslov. IVANA POLATSCHEK Janovitz a. d. Angel 16 pri Klatovu, Češko.

Odlikovano. Ustanovljeno 1870. Vse vrste lovske puške, dvocevke, risanic, trocevke, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poročtvom naravnost od to-1289 varne orožja 52-1

Anton Sodja, Borovlje, Koroško. Bogato ilustrirani ceniki zastonj in franco.

Učenca

sprejme trgovina z mešanim blagom D. Repe na Bledu. 1163 3-2

Učenec,

poštenih starišev s primerno šolsko izobrazbo, se takoj sprejme pri Rudolfu Kosaku, knjigovezu v Kamniku (Gorenjsko). 1105 3-3

„ČAS“

znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino prejema upravnitvo v Ljubljani.

Lastniki gramofonov!

Prinakup 6 plošč naenkrat ali tudi posameznih z gotovo znamko dobite eno ploščo zastonj! Izborna zaloga gramofonskih in fonografskih plošč od 11 K, oz. 40—600 K. Dobe se plošče in valjarji 1226 vseh vrst. 1

Valerija Kirchner, Dunaj 1. Kolowratring 7 —

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovencem«! Kupujte te naše vžigalice!

Slaven,
Slaven
Slaven,
Slaven,

ker duva prtenino, vsled bleščajoče beline, ki jo dobi prtenina, ker ne dobi prtenina po pranju prav ničakega duha, ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo časa

je

163 16—14

MINLOS® PRALNI PRAŠEK

Absolutno neobhodno potreben je za vsako dobro urejeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšnjo varstveno znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ker je isto brez vsake vrednosti. — Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kolonijalnimi blagom in z milom.

Engros pri L. Minlos, Dunaj, I. Mülkerbastei 3.

V torek dne 9. junija 1908 ob 9. uri dopoldne se bode posestvo pri »Jošku« v Kilovčah, Janezovem brdu in Radohovivasi, na drobno prodalo oziroma travniki in drugo v najem dalo. Kupci oziroma najemniki ste vabljeni v določenem času na lice mesta priti. — Več se izve pri Anton Belec, županu v Šent Vidu nad Ljubljano. Pošta Šent Vid nad Ljubljano.

1288 2—1

Na hromem konju ni lahko dohiteti Jelena.

Jelenje milo je pristno le z imenom Schicht.

Takisto ne more nečisto, polnjeno, slabo milo izpodriniti pravega ::

Schicht-ovega mila

ker vsaka pametna gospodinja ve, da nečisto milo kvari perilo ::

Schicht-ovo milo

pa perila ne razjeda, ker je **zajamčeno čisto.** 2081 v

Jamstvo za absolutno čistobo: K 25.000.

Jelenje milo je pristno le z imenom Schicht.

Knorr-ovi makaroni

1299 2-1

prekašajo vse tuzemske in tuje izdelke po čisti izdelavi in slastnem načinu sušenja, ki jamčita za izborni okus in najlepšo obliko.

Hiša z vrtom

Se takoj proda iz proste roke; na zahtevo tudi nekaj gozda in njiv. Hiša se nahaja v Zaslu, p. Bled.

Pojasnila daje **Helena Kollman**, pošta Bled št. 74. 1256 2-1

Okolu 100.000 komadov v rabi, 5letno jamstvo, osem dni na poskus.

Britov št. 31, solnik, solnikovo srebrno-jeklo, votlo brušeno z okrašenim držalom, kot kaže slika v okrašenem listu, K 2-50. Št. 32, ista, toda votla, K 3-... Štev. 33, ista, toda votla, K 3-80. Št. 3700, S črnim, gladkim držajem, votla, K 1-50. Brivaka priprava v polirani leseni omarici s zrcalom, se zapre in vsebuje: britve, jermen, šopič, posodice za milo, K 4-20, 5... z varnostnim glavnikom 60 v. več. — Nikak rizike! Ako se ugađa, denar nazaj!

Pošlji po povzetju svetovno-znana tvrda

Hanns Konrad, c. in kr. dvorni zaležnik, Most (Brux) štev. 1140 (Češko).

Glavni cenik s 3000 slikami na zahtevo zastoj in franko. 270 10-1

Bolečine živcev in revmatične se iz pomirje in ozdravijo

CAMPHOROMENTHOL VOSTREBAL.

Cena stekleni 80 vln. Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se pošlje K 1-80 (2 steklenici) franko pri edini izdelovalnici Vostrebal-ovi lekarni, Praga-Karolinin dol. Zaloge: Lekarna H. Mardetschlager, Ljubljana, Jurčičev trg. Pozor pred ponarejanji! 29 1

»Kupljenih močnih izdelkov moja gospodinja ne sme kuhati«, se je govorilo vedno, kar je bilo tudi opravičeno za prejšnji čas. Danes pa izdelujejo moderno urejene tovarne testenin najboljše močne izdelke. Znana tovarna testenin je C. H. Knorr v Welsu.

Proda se hiša stoječa ob okrajni cesti blizu farne cerkve na **Vrh-niki**. Ista je pripravna za gostilno, trgovino ali pa za ključarski, kovaški in kleparski obrt, ker ima veliko dvorišče in delavnico. Tudi vrt in nekaj zraven ležečega polja se odda. 1283 1-1

Mlad pomočnik in 1 učenec

za **kovaško obrt** se takoj sprejme pri gospodu **Antonu Auscu**, kovaču v **Pudobu**, pošta Staritrg pri Rakeku. 1272 2-1

Zajamčena originalna bela prav dobra vina leta 1907 prodaja v množinah od 12 hektolitrov naprej

Fran Habe, posestnik na Gočah, p. Vipava (Kranjsko).

Postavi se tudi vino na postajo Stanjel - Kobdijl bohinjske železnice v kupovalčevih posodah. 1:30 2-1

Cena po dogovoru.

Dvojni kozolec

(Doppler) pokrit z opeko, in **trije svinjaki**

se poceni prodajo. Vpraša se pri **Cotiču**, gostilničarju pri Kamnarju, Zaloška cesta Ljubljana. 1284 2-1

Raki. Surovo maslo.

franko po povzetju: 60 do 70 živih velikih rakov K 7-50; 80 do 100 namazanih rakov 6 K; iz kravjega mleka, naravno surovo maslo 4 5 kg zaboj K 9. Gospa Margules, Buzacs 36 (Ogrsko).

Učenec

za sedlarsko obrt, krepak, poštenih staršev, se sprejme takoj pri **Franu Peršinu**, sedlarskem mojstru v Št. Vidu št. 68 pri Ljubljani. 1204 2-1

Sprejme se takoj čevljarški pomočnik in en učenec

pri **Anton-u Merješič-u** Medvode. 1285 3-1

Destilacija žganja

spojena z izdelovanjem brezalkoholnih osveževalnih pijač se takoj prične z najboljšim uspehom, za oblastveno dovoljenje za izdelovanje in tudi prodajo se jamči ter uredi temeljito in strokovno manipulacija na licu mesta. Obširne informacije v dosego dobre kupčije. Resni reflektantje naj pošiljajo ponudbe pod šifro: „Erste Fabrikfirma 68882“ M. Dukes Nachfolger, Dunaj I/1, Wollzeile 9. 1014 10-1

Leposlovni mesečnik

„Dom In Svet“ stane za celo leto K 10- Naroča se v Ljubljani.

Uspeh SIROLINA „ROCHE“

pri zdravljenju bolezni v sopilnih organih
oslovskem kašlju itd., prav posebno pa pri
bolezni na pljučih, je povzročil številna

manjvredna ponarejanja

katera se napravljajo in prodajajo ceneje,
toda pri uporabi preti nevarnost, da se
dosežejo nezaželeni učinki. Priporoča se
torej, zahtevati prej ko slej **Sirolin**
„Roche“, in sicer izrecno v naših

izvirnih zavojih.

Dobiva se v **vseh lekarnah** po zdravniškem
priporočilu po **K 4 steklenici**.

F. Hoffmann La Roche & Co.
Bazel (Švica), Grenzach (Badensko).

2980

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravni-
kov vseh kulturnih dežel sijajno po-
trjen kot najvpešnejše kreplivo in
osveževalno sredstvo 85 6-6

: jači telo
krepi živce

Dobiva se v lekarnah in drožerijah.
Brošure razpošilja franco in zastoj
Bauer & Co., Berlin S. W. 48. Glavno
zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleisch-
markt 1.

Josip Polak

Ljubljana, Sv. Petra cesta
poleg „HOTEL LLOYD“.

Trgovina špecerijakega
blaga in špi-
rita na debelo in drobno. Založena
popolnoma s svežim blagom pod niz-
kimi cenami.

Eksport domačega brinjevca, hru-
šovca in jagodovca.

Prodaja semenskega fižola pra-
vega ribničana. 282 12-3

Cenik o 5000 urah, dobi vsakdo zastoj
in franko tvrdke Max Böhnel, urar, Dunaj
IV., Margarethenstr. 27/76. — Zadoštuje do-
pisnica z natančnim naslovom.

Priložnostni nakup!

Namesto gld. 10.—
samo „ 1-75

30.000 komadov prodanih
stane lepa „Gloria“ srebrna s plombe
36 urna anker-remontoirna žepna ura,
prima kolesje z lepim glavir. okrovjem
s sek. kazalcem in lepo pozlačeno ali
posrebr. verižico z obeskomo, natančno
idoča za samo 1 gld. 75 kr. 1297

Dalje ponujam pozlačeno, 36 urno, (veleprima švicarsko ko-
lesje) remont. uro slepo pozlačeno verižico za samo 2-50 gld.
Za vsako uro triletno pisмено jamstvo. — Po povzetju pošljo

Izvoz ur ROHANE Krakov št. 48.

Za seugajajoče denar nazaj. Mnogi so naročili po dvakrat.

5000 ur zastoj

Cenik pošljem vsakomur
brezplačno in pošt. prosto.

Kron	Kron	Kron	Kron	Izvirne Omega,
Rosk. pat. 3'—	budilka 2 40	J. budilka 6—	ura z nihaj. 7—	Schaffhausen,
srebr. rosk. 6'—	sveteča 3'—	z bitjem 8—	z bitj. n. zv. 9—	Glashütte, He-
želez. 7'—	z bitj. n. zv. 5'—	z godbo 10—	z budilko 10—	llos, Amalfi,
srebr. dvej. 8'—	kuhinjska 3'—	s 6 valji 12—	z godbo 12—	c. kr. pielek od
platiš. 9'—				K 15, kakor tudi

zlatina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3 letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj.
Max Böhnel, Dunaj IV., Margarethenstr. 27/76, v lastni hiši.

Zapriseženi cenilec in večak — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840.
5000 slik v katalogu zastoj in franko.

Sukneno in modno blago za moške
obleke, volneno, gladko in pisano
v vseh barvah za ženske obleke,
perilni batist, delen, saten, cefir
in kambrik za bluže in krila.
Došlo v veliki izberi po ugodni ceni.

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Stritarjeve (Špitalske) ulice 5.

1061 5-1

Tovarna za poljske in industr. železnice

M. Kris & Co.Tovarna za železniški material
in normalnotirne stične železnice.**Dunaj I. Biberstrasse 9**
Praga, Lvov, Brno, Budapešta.

827

Zahtevajte zastonj

In poštne prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnih in srebrnih, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav po izvirnih tovarniških cenah.

Niklasta remontoarka . . .	K 3—
Sistem Roskopf patentna ura . . .	4—
Švicarska, originalni sistem Roskopf patent . . .	5—
Registrirana „Adler Roskopf“ nikljasta remonta, na sidro . . .	7—
Srebrna remontoarka „Gloria“ kolesje, prosto . . .	8-40
Srebrna remontoarka, dvojni pokrov . . .	12-50
Budilka . . .	2-90
Kuhinjska ura . . .	3—
Schwarzwaldska ura . . .	2-50
Ura s kukavico . . .	8-50

Za vsako uro 3 letno pismo jamstvo. Brez rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure v **Mostu** 1294 15—1**Jan Konrad**in kr. dvorni dobavitelj v **Mostu št. 936** (Češko).**Radi reduciranja produkcije** se proda 1076**500 tucatov platnenih rjuh****brez šlva**, 150/200 cm dolgih, zarobljenih, najfinejših po K 14-30 6 kosov. Zlasti so priporočljive za hotele in kopališča.Tkalnica platnenih in volnenih izdelkov
br. Krejcar, Dobruška št. 75, Češko.**Izberne novosti:**

cefir, batist in tkalne tkanine, oksford, damast, posteljno perilo, namizni prti itd. najboljše kvalitete. Vzorci zastoni.

Kot specialiteta oprave za neveste.

Kašeljnaglo umiri, razkroji
slez in lajša izmeček
prijetni 30 5Karolinodolski
Davidov čaj.1 zavoj 40 vinarjev.
Edina izdelovalca:
: **Lekarna pri** :
: „Češki kroni“ :
Praga, Karolinov dol.
Dobiva se v lekarnah ali
direktno, če se pošlje
80 vin. (2 zavoja).
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem orlu“, Juričev trg.
Pozor pred ponarejanji.
Vsak zavitek ima tvrdo in podpis A. Ferkl.**Razprodaja!**

4 pere čevljev za 7 kron

Valec nakupa velike zaloge čevljev se prodaja le kratke čase po čudovito niski ceni. Dva para čevljev za gospode in dva para damskih na trak s močnimi podplati, močno okovani, s izredno fino usnjato peto, zelo elegantni, najnovjša tuzona, močni. Velikost v cm. Vsi 4 pari le 7 K. Pošljite po povsejzu. Zamena dovoljena, tudi denar nazaj. 1296

D. Kessler, Krakov 95/93.

1206 3-1 **Pozor! Proda se iz proste roke****večje posestvo**
docela arondirano, ležeče ob kranjsko-štajerski meji na železniški progi Zidanmost-Krško, obstoječe iz približno 50 oralov zaraščene gozda (gaber, akacija, smreka) ter iz 50 oralov lepih travnikov ter nekaj njiv in vinogradov. — Redi se lahko do 35 glav živine. K posestvu spada enonadstropna hiša, vodnjak, velik hlev ter kozolec. Okrajna cesta pelje mimo posestva. Obilo sadnega drevja. **Cena jako ugodna.** Kaj več se izve pri g. **Franco Šimencu**, županu v Dolu pri Ljubljani. **Ugodna prilika.****Ena dopisnica**

zadostuje, da dobite brezplačno in poštne prosto krasni novi cenik, kateri je ravnokar izšel, ur, zlatnine in srebrnine od prve največje eksportne tvrdke

H. SUTNER, Ljubljana
Glavni trg, nasproti rotovža.

1227 10—1

Velika zaloga krasnih primernih birmanških daril.

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvajam že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prihaja (luskin) na glavi, to je **Kaplor št. 1**. Cena (tranko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončka 6 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurčič, lekarnar v Pakracu št. 65. Slavonska. Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem. 1079 10—1**Služba organista in cerkvenika**je razpisana pri **Sv. Križu nad Jesenicami** na Gorenjskem. Prednost imajo oženjeni, ki bi znali tudi kako rokodelstvo in katerih družinski udje so tudi pevci. Dohodki: 600 kron na leto, prosto stanovanje in nekaj drv. — Služba se nastopi takoj.**Župni urad Sv. Križ nad Jesenicami,**
dne 7. maja 1908. 1153 3—3

Gvantna trgovina

pri Škofu

Ljubljana, Pogačarjev (sadni) trg št. 5

uljudno vabi ter se priporoča pri nakupu blaga za **moške in ženske obleke, kambiha, delena, batista, satena in kotenine za krila in bluže,** kakor tudi **vseh vrst ruf.**

Došle so zadnje novosti te sezije.

Postrežba točna in v vsakem oziru zanesljivo najboljša.

Cene nizke. 1061 5—2

Lyra kolesa. Priznано najboljši izdelek. Nedosežna kakovost in opr. ma.**Carine prosto** od avstrij. razpošiljalnice
Zastopniki se iščejo.**Najnižje cene. Jamstvo tri leta.**

C. kr. poštar M. Junger v St. piše: Vaš izdelek obče dopada. Čuditi se moramo res, da more tovarna spraviti na trg tako solidno izdelano, vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko teče kolo po tako nizki ceni.

Richard Ladewig, Lyra tovarna koles, Prenzlau. Postfach Nr. 253.

Zahtevajte zastonj cenik

Pozor! Gospodje kmetovalci!Ker je bilo lansko leto eno najslabših glede sadja, tedaj v vseh krajih mošta primanjkuje, se bodo snovi za **napravo mošta**, oziroma domače pijače zelo kupovale; prosim se tedaj za pravočasno naročilo, da se vam lahko postreže.**Naravne snovi za napravo domače pijače** :na droži, tropine ali samo vodo dobite le pri meni po natanko preizkušenih navodilih. Snovi so naravne le tedaj, ako imajo papirne vreče **osarski oreš**, katerega sme od vseh trgovin, ki podobne snovi prodajajo — **le moja veletrgovna**, ki je po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Hrvaškem, Gor. in Dol. Avstrijskem, ja po celi Avstriji znana, natisniti in nositi. Pazite natanko na moje tvrdko, da res dobre snovi, zdravju popolnoma neškodljive dobite! Pijača se nikdar ne pokvari, ampak je tem boljše, čim dalje stoji. Prodajam tudi snovi za napravo kisa, razne cvete za žganje, sestavo za napravo ruma i. t. d. — **Ne zamenjajte moje veletrgovine s malimi trgovinami, ki ne morejo po tako nizki ceni tako snovi prodati.** — Cenik pošljem zastoni. 1287 3—1**C. F. Schubert, imejitelj Karol Scholz**
Gradeo, Murplatz št. 10.

Na prodaj so 1258

stare cerkvene orglje ::v župni cerkvi v Vavtvasi. Iste imajo deset spremenov in še dobro ohranjen meh. Trebalo bi malega popravila in bi bile dobre za kakšno večjo podružnico. **Župni urad v Vavtvasi na Dolenjskem.**Podpisana naznanjam sl. občinstvu, da sem **otvorila**
manufakturno trgovino
na Grosupljem št. 20.

Prizadevala si bodem z nizkimi cenami in točno postrežbo pridobiti si veliko odjemalcev.

Za obilen obisk se priporoča
1286 4—1 **Alojzija Omahen.****Steckenpferd-**
lilijno-mlečno-milo.**Najmilejše milo za kožo.**
Postrežba točna! Nizke cene!

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporoča svojo veliko zalogo
najraznovrstnejših klobukov, el-
lindrov in čepic, kakor tudi naj-
trpežnejših ter najfinejših čevljev.

POZOR! ČITAJ! POZOR! Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo
pri boleznih v želodcu in črelih, osobito se
priporoča pri zaprtju in nerednem odvajanju,
pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd.
Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega pre-
bavanja.

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena ja
za 12 steklenic (1 dvanaestorica) 5 K franko ne
vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar
naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja.
Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIĆA, lekarnarja v Pakracu št. 65
(Slavonija.)

Zahtevalte brezplačno dopošiljatev mojega ilustr.
cenika z nad 1000 slikami.
Jamstvo več let. — Vsako nepopolno blago se vzame
nazaj za popolni znesek.

Slika 1, nav. velikosti.

Št. 365.
srebrna dam-
ska remont. gl. 3-50

Št. 322.
srebrna moška
remont. 3-50

Št. 337.
srebrna s sidro
15 kamnov 5-
dvojni plašč 6-50

Št. 341. srebrna s sidro
dvojni plašč 15kam-
nov, posebno
močna 7-8-50

Anton Kliffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
Izvoz v vse dežele. **Maribor L. 6., Štajersko.**

800 do 1000 kron

si lahko zaslužijo agenti mesečno z razpečavanjem
nekega predmeta, kojega rabi vedno vsak krčmar in
posestnik na deželi. Oglasiti naj se blagovolijo le taki
gospodje, ki se lahko s tem naročilom trajno pečajo.

Ponudbe na: **Viktor Varga, Dunaj III.**
Löwengasse 20. 1295 1-1

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu
svojo novo **trgovino z usnjem**
in vsemi čevljarskimi potreb-
ščinami v Ljubljani sv. Petra
oesta 2, nasproti cerkve frančiškanov.

Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami
zadovoljim vse c. odjemalce in prosim c. bilnega obiska.

2844 52-10

K. A. Kregar.

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred
vsako nesnago.

Kar se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v
pelo hudo, težko zdravljivo rano. Še do let se je iz-
kazalo močilo vlačno maslo, tako imenovane praške
domače maslo kot sanacijsko sredstvo za rane.
Te vrstne rane čiste, odpravljajo lase, slajšajo vnetje
in bolečino, ki jih in pospešijo zaceljenje.

Razpošilja se vseh dan.

1 pulcni 70 vin., pol pulcni
50 vinarjev. Proti predplačilu
K 2-16 se pošlje 4 pulcni,
ali K 1-11 10 pulcni pošiljane
prosto na vrsto postaje avstro-
ogrške monarhije.

Vsi deli embalaže imajo
za končno deponovano
varstveno znamko.

Glavna zaloga

L. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogel Nerudova ul. 293.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljub-
ljani se dobi pri gg. lekarnikih: G. Plesch, U.
pl. Trnkovec, M. Hardtschlag, J. Mayr.

2172

pri Plznu, Čelko.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg nov. tem. K 9-60, boljše K 12-
polbelo skubljeno K 18-—, belo K 24-
snežnobe, kot puh mehko skublj. K 30-
K 36-—, K 42-—. Pošilja franko po po-
vzetju. Zamena dovoljena proti povrnitvi
poštne. **Benedikt Sachsel, Lobes H. 159**

Ludovik Ševar ua Rakeku prodaja

jajca za valenje

od čisto krvnih Plymouth - Roks kokoši, kakor tudi
živali za plemo. Jajca se prodajajo samo od tistih
kokoši, ki so znesle vsled kontrole po zaklopnih
gnezdih od 150 do 200 jajc na leto. Za 80 % oplo-
ditve se jamči in neoplojena jajca nadomesti. Ducat
jajc brez zavojev stane tukaj 4 krone. — Ta pasma
je danes ena najboljših zimskih jajčaric, obenem pa
tudi finega mesa in težka 4 do 5 kg. 953 6-4

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetetka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 29.
Najboljše Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

Hamburg Amerika Linie

Vožnja traja
dal 6 dni
izvirna prilika za potovanje in Oslane
najnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
Amerika 24.000 ton
Augusta-Victoria 25.000 ton
Kaiserin
Pojasnila daje zastopnik
Fr. Seunig,
Ljubljana Kolodvorske ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figova
se priporoča prečistiti dobavitelj in p. t.
slavn. občinstvu za napravo cerkvenih okov
s smetnim steklarstvom ali slikovno steklo,
stavbenih del, napike oblikov, itd. H. d. —
ima tudi v zalogi različne porcelanske in
steklene posode za namizje gostin in za-
stebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah — Nereti, ceniki in proračuni na za-
hitev ustno, mnoga spravevala za dovršena
delja in razpisne odločnice v ogled na
zapeloge. 1207 52-30

V Ameriko In Kanado

najzložnejša,
najcenejša in
najvarnejša
vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod:
iz Trsta: Pannonija 2. junija Carpathia 16. junija,
Altona 23. junija 1908.
Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odiasak, Ljub-**
ljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Najboljši žival-

ski prašek — nikaka prevara — je **Bar-**
thel-ovo klajno apno; preprečuje
slajnico, bolezn v kosteh, hromoto pri žre-
betih, teletih in mladih praščih, krepi kosti,
— pospešuje tek, valenje jajc pri kokoših,
itd. Izdatek majhen. Korist stoterna
Popise zastonj. 168 6-1

Mih. Barthel & Co. Dunaj X/3.

